

Internt notat

Til:	Olje- og energidepartementet
Fra:	Siv Sannem Inderberg
Ansvarlig:	NVE - Seksjon for nettkonsesjon v/Tormod Eggan
Dato:	27.09.11
Saksnr.:	NVE 200701252-2496
Arkiv:	611
Kopi:	Statnett, alle som har hatt merknader til tilleggssøknaden for Ålfoten-Moskog

NVEs anbefaling til OED angående tilleggssøknad fra Statnett i klagebehandlingen av 420 kV Ørskog-Sogndal:

Strekningen Ålfoten-Moskog

Innhold

1. Konklusjon	2
2. Innledning.....	2
3. Bakgrunn for tilleggssøknaden.....	3
4. Prosess.....	4
5. Merknader til tilleggssøknadene.....	5
4.1 Kommuner.....	5
4.2 Regionale myndigheter.....	11
4.3 Sentrale myndigheter.....	13
4.4 Sentrale og regionale interesser.....	13
4.5 Grunneiere, privatpersoner og lokale interesseorganisasjoner	16
Ørskog kommune	16
Sykkylven kommune	18
Ørsta kommune	21
Bremanger kommune	23
Flora kommune.....	24
Naustdal kommune.....	24
Førde kommune.....	27
Jølster kommune.....	28
Andre.....	29
5.1 NVEs vurdering av nye trasealternativer og plassering av Ålfoten transformatorstasjon i Bremanger	29
5.2 Vurdering av ny omsøkt trasé Endestadvatnet-Moskog og vurdering mot konsesjonsgitt trasé35	

1. Konklusjon

NVE anbefaler OED å opprettholde NVEs konsesjonsvedtak av 10.06.09 for strekningen Endestad-Moskog. Vi mener at konsesjonsgitt trasé vil medføre færre negative virkninger for omgivelsene totalt sett enn alternativ 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) på samme strekningen. Hovedbegrunnelsen er knyttet til at konsesjonsgitt trasé er 8-9 km kortere, traseen går på lange strekninger parallelt med eksisterende 132 kV ledning slik at inngrepene samles, større inngrepsfrie områder unngås og ledningen blir mindre synlig fra bebyggelse og utfartsområder enn det østre hovedalternativet.

NVE anbefaler at OED legger til en presisering i vilkår om skogrydding: Det skal gjennomføres begrenset skogrydding i størst mulig grad, med spesiell fokus på de strekningene hvor det er satt vilkår om kamuflerende tiltak, *samt i viktige friluftslivsområder hvor traseen krysser eller går nær turstier.*

NVE har vurdert Statnetts utredninger av alternative traseer i Bremanger og alternativ plassering av Ålfoten transformatorstasjon. Vi konstaterer at ingen nye alternativer er omsøkt. På bakgrunn av de fagutredninger som er gjort både med hensyn på landskap, klimatiske forhold, ras og friluftsliv, støtter NVE Statnetts vurderinger om at de utredete alternativene vil gi dårligere løsninger enn tidligere konsesjonsgitte løsning.

2. Innledning

NVE fattet den 10.06.09 vedtak om å gi Statnett SF konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til å bygge en ca. 280 km lang 420 kV kraftledning fra Ørskog transformatorstasjon til Sogndal transformatorstasjon etter nærmere angitt trasé. NVEs vedtak ble påklaget og saken er til behandling i Olje- og energidepartementet (OED). OED fattet 08.04.11 endelige vedtak for deler av 420 kV kraftledningen mellom Ørskog og Sogndal. Dette gjelder strekningene Ørsta-sørsiden av Hundvikfjorden og Moskog-Sogndal. OED har pålagt Statnett å utrede og søke om alternative traseer og løsninger på de resterende delstrekningene. NVE mottok 06.04.11 tilleggssøknader fra Statnett på to delstrekninger i prosjektet 420 kV Ørskog-Sogndal.

Tilleggssøknaden for strekningen Ørskog-Ørsta berører Ørskog, Sykkylven og Ørsta kommuner og omfatter søknad om:

- Alternativ trase fra Store Standal i Ørsta kommune til Ørskog transformatorstasjon i Ørskog kommune. Traseen sammenfaller i hovedsak med eksisterende trase for 132 kV kraftledning mellom Ørsta og Ørskog.
- Ny 420/132 kV transformatorstasjon i Sykkylven (to alternative lokaliseringer i Vikedalen og Aurdalen).
- Sanering av eksisterende 132 kV kraftledning mellom Ørsta og Ørskog.
- 420 kV sjøkabel fra Store Standal i Ørsta til Ørskog i Ørskog kommune med tilhørende muffestasjoner og jordkabel frem til muffestasjonene. Sjøkabel er et alternativ til de tre første punktene og er av Statnett prioritert bak en løsning med en ny transformatorstasjon i Sykkylven.

1 tillegg søker Statnett på vegne av Tussa Nett AS om omlegging av eksisterende 132 kV ledning fra Sykkylven til Stranda inn mot en ny transformatorstasjon i Sykkylven og flytting av eksisterende 132/22 kV transformering ved Haugset til nye Sykkylven transformatorstasjon.

Tilleggssøknaden for strekningen Ålfoten-Moskog berører Bremanger, Flora, Naustdal, Førde og Jølster kommuner og omfatter:

- Utredning og søknad om alternative traseløsninger fra Endestadvatnet i Flora kommune til Moskog transformatorstasjon i Jølster kommune.
- Utredning og vurdering av alternative traseløsninger på strekningen Åskåra-Hjelmevatnet i Bremanger kommune.
- Utredning og vurdering av alternativ plassering av Ålfoten transformatorstasjon ved Åskåra kraftverk.

Statnett SF søker også om ekspropriasjonstillatelse (oreigningsloven av 23.10.1959, § 2 punkt 19) for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel/transport. Samtidig søkes det om forhåndstiltredelse (oreigningsloven § 25) som innebærer at grunn og adkomstrettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

3. Bakgrunn for tilleggssøknaden

NVE ga 10.06.09 Statnett konsesjon til å bygge og drive en 420 kV kraftledning fra Ørskog transformatorstasjon til Sogndal transformatorstasjon, nye 420/132 kV transformatorstasjoner i Ørsta, Ålfoten, Høyanger og Sogndal og utvidelse av eksisterende transformatorstasjoner i Ørskog og Moskog. I tillegg ga NVE konsesjon til en 132 kV jordkabel mellom ny transformatorstasjon på Hovdenakk til eksisterende Haugen transformatorstasjon i Ørsta kommune, to nye 1 km lange 132 kV kraftledninger fra Høyanger transformatorstasjon til fjellet nord for Eiriksdalen og omlegging av eksisterende 300 kV ledninger mellom Fardal og Sogndal transformatorstasjon. NVE satte også vilkår om at eksisterende 132 kV ledninger mellom Haugen og Leivdal, mellom Moskog og Høyanger og mellom Stølsdalen og Fardal skal rives.

NVE mottok 75 klager på vedtaket. Etter å ha vurdert klagen, oversendte NVE klagen til Olje- og energidepartementet (OED) 07.10.09. OED gjennomførte en befaring oktober 2009.

OED ba i brev 23.12.09 Statnett om å utrede og vurdere en sjøkabelløsning mellom Ørskog og Store Standal i Hjørundfjorden, samt å vurdere en mulig transformatorstasjon i Sykkylven kommune. OED ba i brev av 10.05.10 Statnett om å søke konsesjon for et trasealternativ med ny transformatorstasjon i Sykkylven kommune med tilhørende sanering av eksisterende 132 kV ledning Ørskog - Sykkylven - Haugen. I brev av 09.11.10 ba OED Statnett om ytterligere utredninger:

”Departementet ber Statnett om å omsøke et sjø-/jordkabelalternativ mellom Ørskog og Store Standal i Ørsta kommune. Alternativet er tidligere utredet i Statnetts rapport av februar 2010. Departementet ber videre om at Statnett omsøker tidligere utredet alternativ 2.0-1.18 i Jølster, Naustdal og Flora kommuner. Departementet ber Statnett utrede ytterligere alternativer som i større grad enn ved konsesjonsgitt løsning unngår inngrep i Førdedalen i Bremanger kommune. Departementet ber om at det utredes en trasé på sørsiden av Hjelmevatnet og ned vest for Vasslidvatnet til konsesjonsgitt transformatorstasjon i Førdedalen, samt et alternativ med å la traseen fortsette oppe på fjellet og gå ned direkte ved Åskåra og eventuelt ny transformatorstasjon her. Departementet ber Statnett omsøke slike løsninger.”

OED fattet endelig vedtak for to delstrekninger 08.04.11 med følgende vedtak:

”Olje og energidepartementet stadfester NVEs vedtak av 10. juni 2009 om anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til en 420 kV kraftledning for delstrekningene fra ny transformatorstasjon i Hovdenakken i Ørsta kommune til sør for Hundvikflorden i Bremanger kommune, og strekningen fra

Moskog transformatorstasjon i Jølster kommune til ny transformatorstasjon i Sogndal kommune med følgende unntak:

- mellom Leivdal og Vetten i Eid kommune skal kraftledningen følge det østlige omsøkte alternativet for kryssing av Hornindalsvatnet,
- mellom Moskog og Høyanger transformatorstasjoner skal kraftledningen følge det vestlige omsøkte alternativet og
- anleggsveien til ny Sogndal transformatorstasjon på Skardsbøffjellet skal gå fra Øvstedalen.”

Statnett leverte 06.04.11 tilleggsutredninger og -søknader for de resterende strekningene.

4. Prosess

NVE sendte tilleggsøknaden på høring 13.04.11.

Følgende ble direkte orientert om høringen av tilleggsøknadene: Ørskog kommune, Sykkylven kommune, Ørsta kommune, Jølster kommune, Naustdal kommune, Førde kommune, Bremanger kommune, Flora kommune, Sogn og Fjordane Fylkeskommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal fylke, Direktoratet for naturforvaltning, Luftfartstilsynet, Statens Landbruksforvaltning, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Forsvarsbygg, Kystverket Midt-Norge, Riksantikvaren, Statens strålevern, Statens vegvesen region midt, Statens vegvesen region vest, Bellona, Bonde- og småbrukarlaget i Møre og Romsdal, Bonde- og småbrukarlaget i Sogn og Fjordane, Den Norske Turistforening, Den Norske Unesco-kommisjonen, Flora Turlag v/Espen Lothe, Fortidsminneforeninga, Friluftslivets fellesorganisasjon, LO Møre og Romsdal, Meteorologisk Institutt, Møre og Romsdal Bondelag, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, NHO Møre og Romsdal, NHO Reiseliv, Norges Jeger- og fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerlag – Møre og Romsdal, Norges jeger og fiskerlag – Sogn og Fjordane, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norsk Ornitologisk Forening, Sogn og Fjordane Bondelag, Sogn og Fjordane Bonde- og Småbrukarlag, Sogn og Fjordane Turlag, Verdsarvrådet for Vestnorsk fjordlandskap, Ålesund og Sunnmøre Turistforening, Istad Nett AS, SFE Produksjon AS, SFE Nett AS, Sogn og Fjordane Energi Nett AS, Sogn og Fjordane Energi Produksjon AS, Sunnfjord Energi AS, Sykkylven Energi AS, Tafjord Kraftnett AS, Telenor Telecom Solutions AS, Tussa Nett AS.

Statnett informerte alle berørte grunneiere, samt grunneiere som er berørt av tidligere konsesjonsgitte alternativer på de delstrekningene hvor det nå er omsøkt alternative løsninger/traseer i eget brev.

I tillegg fikk følgende saken til orientering: Olje- og energidepartementet, Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Norsk institutt for by- og regionforskning.

NVE kunngjorde høringen i følgende aviser to ganger: Firda, Firdaposten, Fjordenes Tidende, Bygdebladet, Møre-Nytt, Sunnmørsposten og Sykkylvsbladet. Ved en feiltakelse hos NVEs leverandør av kunngjøringer ble ikke høringen kunngjort som den skulle. Dette medførte at planlagt folkemøte 27.04.11 i Sykkylven ble avlyst pga manglende kunngjøring. Møte med Sykkylven kommune ble allikevel holdt denne datoen. Nytt folkemøte ble avholdt 11.05.11 i Sykkylven. Ca 150 personer deltok på folkemøtet.

OED ba i e-post 15.06.11 NVE kreve tilleggsutredning for ytterligere et alternativ for plassering av en eventuell transformatorstasjon i Sykkylven i tråd med krav fra Sykkylven kommune. NVE sendte i brev 16.06.11 krav om dette til Statnett. Statnett sendte 12.09.11 over en ytterligere tilleggsøknad for

en tredje lokalisering av en eventuell transformatorstasjon i Sykkylven. Denne er sendt på høring med høringsfrist satt 10.10.11 for søknad etter energiloven og 31.10.11 for søknad etter oreigningsloven.

OED har bedt NVE sende sine vurderinger så raskt som mulig på grunn av stort tidspress i saken. NVE har derfor blitt enig med OED om å oversende vurderingene for tilleggssøknaden som omfatter strekningen Ålfoten-Moskog i eget notat. NVE vil oversende vurderingene for strekningen Ørskog-Ørsta i eget notat når høring av tilleggssøknaden for en tredje alternativ lokalisering av Sykkylven transformatorstasjon er avsluttet. Alle høringsuttalelser som er mottatt til tilleggssøknadene for begge strekninger i løpet av høringen våren 2011, er imidlertid sammenfattet i dette notatet. En del uttalelser gjelder for begge søknader og vi har derfor ikke sett det hensiktsmessig å dele opp sammenfatningene.

5. Merknader til tilleggssøknadene

4.1 Kommuner

Ørskog kommune sendte i brev av 15.06.11 følgende vedtak fattet av kommunestyret 09.06.11:

"Ørskog kommunestyre støttar arbeidet for å sikre sikker straumforsyning til Midt-Norge snarast mogleg.

Ørskog kommunestyre kan ikkje sjå at Statnett i si utgreiing har teke tilstrekkeleg omsyn til at Ørskog og Sjøholt tettstad er lokalsamfunn som må kunne pårekne og arbeide for ei positiv amfunnsutvikling.

Ørskog kommunestyre kan støtte Statnett sin konsesjonssøknad som gjeld hovudalternativ 2 under føresetnad av at framtidig 420 kv-leidning følgjer trasen for dagens 132 kv-leidning på strekninga Giskemo — Gausneset. Ørskog kommunestyre ber derfor om at Statnett greier ut korleis ein praktisk får dette til.

Ørskog kommunestyre føreset at dagens 132 kv-leidning blir sanert umiddelbart etter bygging av 420 kv-leidning for strekninga Ørskog Ørsta.

Ørskog kommune vil på det sterkaste ta avstand frå å etablere eit sjø/jordkabelalternativ med ilandføring i Presteøyrane eller i Skråvika i Ørskog kommune. Desse to alternativa vil ha svært negative konsekvensar for utviklinga av lokalsamfunnet."

Sykkylven kommune vedtok i kommunestyret 30.05.11 følgende enstemmige vedtak:

"A. Sjø- og jordkabel

• Det gis konsesjon for bygging av sjø- og jordkabel på strekninga frå Store Standal (Ørsta) til Ørskog transformatorstasjon, etter Statnett sin konsesjonssøknad.. Dette vil vere den beste miljøløysinga for Sunnmøre samla sett.

• Vi vil ikkje under nokon omstende godta konsesjonsgitt løysing om ny 420 KV-kraftline i tillegg til eksisterande 132 KV-kraftline gjennom kommunen og over fjordane i området. Sykkylven kommune og Sykkylven Industri- og Næringslag har vore engasjert gjennom heile prosessen i saka. Vårt mål er at best mogleg miljøløysing veljast. Derfor har det vore viktig å få på plass ein konsesjonssøknad på kabel, slik at dette alternativet kan vurderast på ein fullgod måte opp mot dei andre alternativa. Vi er derfor opptekne av at kabelalternativet no får ei skikkeleg vurdering også i lys av omsynet til miljøet i tillegg til dei tekniske omsyna.

Vi meiner det er gode grunner til å velje sjøkabel på strekninga Store Standal-Ørskog. Vi viser til punkta i vedlagte høyringsuttale frå konsesjonshandsaminga til NVE av konsesjonsgitt løysing, og ber om at desse vert lagt til grunn i handsaminga av tilleggskonsesjonane. I tillegg vil vi understreke dei

nye elementa som har kome fram i tilleggsgutgreiinga frå Statnett (februar 2010) og konsesjonssøknaden frå Statnett (mars 2011):

- Vi kan ikkje akseptere at det vert konkludert med at sjø- og jordkabel ikkje er samfunnsøkonomisk lønnsamt. Fagutvalet som blei satt ned i samband med kraftlinja i Hardanger greidde ikkje å konkludere med om kabel var samfunnsøkonomisk lønnsamt eller ikkje. Kabel vil ivareta naturkvalitetane på Sunnmøre totalt sett på ein optimal måte. Desse kvalitetane har det vist seg vanskelege å prissette. Då er det heller ikkje grunnlag for å seie at kabel ikkje er samfunnsøkonomisk lønnsamt. Dette er og blir ein politisk vurdering av korleis ein vil vekte ulike kvalitetar og interesser.
- Kabel kan realiserast på strekninga Store Standal-Ørskog med bruk av kjent og kommersielt tilgjengeleg teknologi. Dette er eit sterkt argument for å nytte kabel på denne strekninga, gitt at ei slik løysing oppfyller dei politiske føringane for val av kabel, noko vi meiner ho gjør (sjå punkt om miljøvurderingar nedanfor). Statnett konkluderer også med at det ikkje er sannsynleg med uforutsette problem ved val av kabel.
- Kabel tek i vare omsynet til innmating av småkraft på strekninga.
- Forsyningsikkerheita ved val av kabel blir god, då eksisterande 132 kV-linje er operativ i tillegg til ny 420 kV-linje.
- Ved val av alternativ 2 for plassering av muffestasjon på Store Standal, vil ein få ei skånsom løysing som tek i vare kvalitetane i lokalsamfunnet der, og den nye linja vil ikkje bli særleg synleg frå Hjørundfjorden som er ein viktig reiselivsdestinasjon.
- Statnett meiner ei kabelløysing kan stå ferdig i 2016. Olje- og energiministeren har tidlegare uttalt at linja skal stå ferdig til 2015. Vi ber om at følgjande innspel frå Statnett i brev til OED 10.05.10 vert lagt til grunn i vurderinga av kva som er akseptabelt tidspunkt for ferdigstilling av delstrekninga Store Standal-Ørskog:

”Ørskog-Fardal er svært viktig for å bedre forsyningsikkerheten og importkapasiteten inn til Midt-Norge, som i dag er et område med energiunderskudd. For å redusere konsekvensene av at endelig vedtak for hele forbindelsen trekker ut i tid, vil Statnett anmode om at OED vurderer muligheten for å kunne gi konsesjon på en delstrekning, gjennom et delvedtak. For at Statnett skal kunne igangsette bygging basert på et slikt delvedtak, må det gis konsesjon til en lang nok delstrekning til at denne gir tilstrekkelig nytte i seg selv, både anleggsteknisk og for forsyningsikkerheten. Vi vil derfor anmode om at det gis delvedtak på strekningen Sogndal - Ørsta, mens strekningen Ørsta - Ørskog tas under ny konsesjonsbehandling. Dersom det foreligger et delvedtak høsten 2010, vil det være mulig å få mesteparten av ledningen på drift i løpet av 2013, slik at man bedrer forsyningsikkerheten i Midt-Norge, samtidig som det blir mer kapasitet til å få ny fomybar energi på nettet.” (vår utheving)

Det føreligg no ein slik delkonsesjon som Statnett her ber om. Vi legg derfor til grunn at Statnett står ved at delkonsesjonen i seg sjølv betrar forsyningsikkerheita, og at ein derfor har tid til å vente til 2016 på ferdigstilling av kabel på strekninga Store Standal-Ørskog.

- Kostnaden ved val av kabel er satt til 2400 MNOK. Kostnaden må sjåast i samanheng med samfunnsnyttan av kraftlinja og omsynet til naturkvalitetane (ikkje mogleg å prissette). Store verdiar blir ført attende til samfunnet gjennom dei industrietableringane som krev mest kraft i Midt-Noreg. Samstundes må investeringa sjåast i samanheng med levetida på anlegget. Kostnaden må fordelast på ei levetid på 50-100 år.
- Kabel er den beste miljøløysinga for Sunnmøre totalt sett. Tabellen nedanfor synleggjer miljøvurderinga til Statnett i konsesjonssøknaden. Vurderinga må tolkast dit hen at kabel gir særlege

miljøfordelar. Dermed er det i tråd med energilova å velje ei kabelløysing på denne strekninga (Ot.prp. 62 2008-2009: "Jord- eller sjøkabel (...) kan også være aktuelt på strekninger der det gir særlige miljøgevinster på 300 kV og 420 kV")

Konklusjon: Det er grunnlag for å gi konsesjon for sjø- og jordkabel frå Store Standal til Ørskog. Dette er teknisk mogleg og i tråd med vedteken politikk frå regjering og Storting.

B Saneringsalternativet

Saneringsalternativet vil medføre negative konsekvensar for Sykkylven og fjordane på Sunnmøre. Sykkylven kommune er den kommunen som blir hardast ramma av luftspennet. Almene interesser vert påført store skader og ulemper. Utbyggingsområdet var ein del av eit fjordlandskap av internasjonal verdi, som har stor betydning for reiselivet. Utbygginga vil ha store negative konsekvensar for landskapsverdiane og kan bidra til å svekkje regionen sin eigenart.

- *420 kV-luftlinje tvers gjennom kommunen, i lavlandet der folk ferdast*
- *420 kV-luftspenn over Hjørundfjorden, Sykkylvsfjorden og Storfjorden*
- *Luftspenn og mastene er ei visuell forureining*
- *Plasskrevjande, ny 420 kV-transformatorstasjon med tilhøyrande infrastruktur i attraktive naturområde i Sykkylven.*

Basert på denne tilnærminga vil vi stille følgjande krav om tillegg i ein eventuell konsesjon til denne løysinga:

Sykkylven kommune kan ikkje godta lokalisering av ny transformatorstasjon i Vikedalen eller på Aurdal. Sykkylven kommune krev difor at det blir søkt om konsesjon på ny transformatorstasjon aust for Åsetsetra ved foten av Borgundkollen med veg frå Vikedalen. Sjå vedlagt kart. Sykkylven kommunestyre krev at Statnett tek dei ekstra utbyggingskostnadane dette alternativet inneber. Når det gjeld vedlikehald av vegen til anlegget, er det Statnett sitt ansvar. Sykkylven kommunestyre vil ikkje tilrå at ny transformatorstasjon vert lokalisert til alternativ 4 – Aurdal med bakgrunn i:

- *Auka driftskostnader i nettet*
- *Større utviding/investering i lokalt høgspennnett*
- *Større avstand til tyngdepunktet i nettet*
- *Inga sanering av 7 km lokalt og sentrumsnært høgspennnett*
- *Inga samdriftsfordelar mot andre infrastrukturområder som til dømes VA og fiber.*
- *Miljømessig svært uheldig plassering*
- *Mykje nytta områda til tur og rekreasjon*

Sykkylven kommunestyre vil ikkje tilrå at ny transformatorstasjon vert lokalisert til alternativ 7 – Vikedalen nedre med bakgrunn i:

- *Eit av dei mest nytta områda til tur og rekreasjon*
- *Det blir tre luftlinjer i retning Heiane noko som vil bli svært skjemmaende.*
- *Ligg nær det største bustadområdet i Sykkylven*

- Miljømessig svært uheldig plassering

- Tilkomst til Vikedalen er ikkje tilfredsstillande då den går gjennom tett bebygd område

- *Utforming transformatorstasjon. Den nye 420 kV-transformatorstasjonen i Sykkylven må få ei utforming som gjer at han i seg sjølv blir ein "attraksjon" i kraftbransjen og for andre som er interesserte i korleis tekniske installasjonar kan innrettast i attraktive naturområde. Dette kan til dømes løysast ved at transformatorstasjonen blir eit pilotprosjekt for korleis denne typen installasjonar kan tilpassast naturkvalitetar. Døme på tiltak kan vere bruk av landskapsarkitekt og kreative løysingar på inngjerding utanfor dei områda som er regulert gjennom reglar for sikkerheit. Så langt som mogleg må også synlege bygningar utformast på ein måte som er tilpassa det attraktive naturområdet stasjonen blir plassert i.*

- *Skulpturmast. Med saneringsalternativet vil vi få synlege master. Då kan ei eller fleire av dei strategisk plasserte mastene gjerast synlege på ein attraktiv måte i form av skulpturmast. Gjennom møbelindustrien er Sykkylven godt kjent for si skaparglede og evne til å designe attraktive løysingar. Derfor kan det bli ein positiv attraksjon med ei eller fleire skulpturmast som symboliserer det Sykkylven står for. Lokal kompetanse må takast med i utforminga av skulpturmastene. Området rundt desse mastene må bli opparbeida slik at dei aktivt kan bli nytta som ein attraksjon i reiselivssamanheng.*

- *Forbetring lokalt nett. Det må ikkje gjevast endeleg konsesjon på plassering av transformatorstasjon før Heiane er utgreidd.*

- *Auka tilgong til Heiane. Når det først kjem brøyta heilårsveg i samband med bygginga av transformatorstasjon, må det samstundes opparbeidast ein heilårs parkeringsplass som kan nyttast til friluftsliv i området..*

- *Kamuflasje. Statnett legg opp til ei utstrakt bruk av kamuflasjemast på den nye linja gjennom Sykkylven. Det er viktig at dette tiltaket blir forankra i konsesjonen.*

- *Økonomisk kompensasjon. Behovet for den nye kraftlinja skuldast behov for meir kraft i heile Midt-Noreg. Fordelane av den nye kraftlinja kjem derfor til nytte i ein stor region. Thema Consulting Group har på oppdrag frå fylkeskommunane i regionen utreda og konkludert med at kraftlinja vil utløyse investeringar på 90 mrd kroner i regionen. Belastninga med framføringa av linja blir derimot avgrensa til spesifikke område i Sogn og Fjordane og på Sunnmøre. Dette er område som har særlege miljøkvalitetar. Desse kvalitetane vert nytta i marknadsføring av næringslivet og rekruttering av kompetanse for framtida. Om Sykkylven sine naturressursar vert stilt til disposisjon for fellesskapet i Midt-Noreg er det urimeleg og uakseptabelt at vi, som vertskommune, ikkje skal få sin del av dei verdiane som på denne måten vert skapt. Kommunen, som ei av dei som blir hardast ramma, må difor få økonomisk kompensasjon i lys av den betydelege nytta storsamfunnet har for denne linja.*

- *Grunneigarane sine interesser må takast i vare.*

Kommentarar til val av trasé:

- *Gjevenes/Hundeidvik: Traséalternativ 1A må veljast slik at linja kjem lengst mogleg vekk frå bustadene*

- *Aurdal: Traseen for 1.0 bør gå over Rømerhornheiane slik at linja kjem lengst mogleg vekk frå bustadene*

- *Vinsneset: Endringa i traseen vekk frå hytta i området er å føretrekke*

- *Tynesfjellet: Linjeføringa over Tynesfjellet må justerast i samband med tidlegare innspel, og eventuelt val av fjordspenn over Vikedalen.*
- *Sætre: På Sætre må linja trekkast lengre unna planlagt bustadområde*

Stråling

Vi legg til grunn at endeleg konsesjon tek omsyn til at ingen blir utsett for farleg stråling eller stråling som hindrar folk i å ferdist fritt i områdene der kraftlinja kjem. Sykkylven kommune krev uttale frå Statens strålevern i samband med etablering av trafostasjon og hgspenlinjer i kommunen

Styringsgruppemandat:

Kraftlinjegruppa til Sykkylven kommune og Sykkylven Industri- og Næringslag får fullmakt til å jobbe vidare med å få gjennomslag for innhaldet i høyringsuttalen. Dersom det vert gitt konsesjon til saneringsalternativet, treng Sykkylven kommune og lokalbefolkninga meir tid i samråd med Statnett for å finne best mogleg plassering av trafostasjonen og korreksjonar i linjetraseen.”

Ørsta kommune vedtok enstemmig følgende vedtak i kommunestyret 26.05.11:

”Ørsta kommunestyre viser til ny tilleggsutgreiing frå Statnett datert april 2011 og tidligare fråsegner i høve søknaden om framføring av ny 420 kV kraftleidning mellom Ørskog og Fardal. Kommunestyret vurderer saneringsalternativet med riving av eksisterande 132 kV nett og ny 420 kV leidning på austsida av Hjørundfjorden som minst skadeleg og einaste alternativ, som Ørsta kommune kan akseptere.

Ørsta kommunestyret gjentek sitt krav om økonomisk kompensasjon for den forringinga ei 420 kV linje vil representere gjennom vår kommune på lik linje med det som nyleg vart gjeve i Hardanger.”

Ørsta kommune reagerer i brev av 06.07.11 på høyringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Det påpekes at Fylkesmannen har lagt feil fakta til grunn for prioriteringa av alternativene i sin høyringsuttalelse. Kommunen påpeker at det er en føresetnad at eksisterende leidning skal rives. Kommunen reagerer også på at Fylkesmannen vektlegger stor rasfare vest for fjorden når Statnett ikke har prioritert mellom alternativene og at hensynet til bebyggelse ikke er omtalt.

Bremanger kommune vedtok følgende vedtak i Formannskapet 01.06.11:

1. *”Bremanger kommune registrerar at Statnett ikkje har utført oppdraget med å søkje nye traseer som pålagt av Olje- og Energidepartementet.*
2. *Bremanger kommune kan ikkje akseptere den valde løysinga gjennom Bremanger kommune for framføring av ny 420 kV kraftleidning mellom Ørskog og Sogndal.*
3. *Bremanger krev av alternativet med framføring av lina frå grov via Storbotn til transformatorstasjonen i Åskåra må tilstrekkeleg utgreiast spesielt med omsyn til klimalaster og meteorologiske forhold basert på lokale målingar.”*

Flora kommune vedtok følgende i Bystyret 14.06.11:

”Flora kommune meiner nytt traseval 1.18 innafor kommunegrensa på delstrekninga Ålfoten — Moskog er eit mykje betre alternativ enn den som NVE tidlegare har gjeve konsesjon. (2.11). Dersom nytt trasèval 1.18 vert forkasta har Flora kommune fylgjande kommentarar til trasèen 2.11:

- *Konsekvensane for dei fastbuande er ikkje tilstrekkeleg utgreidd.*
- *Linja må leggest i kabel der det blir fastbuande nærare enn 200 m frå linja*

- *Mastene ved Endestadvatnet bør leggest lenger opp i lia slik at spennet vert lengre over Endestadvatnet slik at det kjem mindre i konflikt med dei fastbuande.*

2. Flora kommune krev at berørte kommunar får kompensasjon etter same modell som vart brukt i Hardanger.”

Naustdal kommune vedtok følgende vedtak i Kommunestyret 01.06.11 med 11 mot 10 stemmer:

”Naustdal kommunestyre kan ikkje akseptere vedtaket med konsesjon til linjealternativet 1.0 gjennom kommunen. Linja kjem tett opp til den største bukonsentrasjonen i Naustdal kommune. Dette har store negative konsekvensar både for bumiljø, nær-friområde og potensielle vekst og utviklingsareal i kommunen.

Naustdal komunestyre krev at 420 kV linja for kryssing av Naustdal vert konsesjonssøkt for alternativet 1.18, kryssande over frå Savlandsstølen til tidlegare omsøkt trase 2.16 i Trodalen og vidare til Moskog i Førde.

Naustdal kommunestyre vil komme tilbake til krav om kabling av 420 kV lina forbi busetnad og til kompensasjon til lokalsamfunnet m.fl. og til kommunen for alle skader, ulemper og andre tap som 420 kV lene på tvers av kommunen vil føre til. Kommunestyret ynskjer spesielt å peike på tap av moglegheiter for utvikling av busetnad, tap av omdømme og generell svekking av dei naturverdiane som er beskrive både i samband med vern av vassdraget og i grunngrjevinga for oppretting av landskapsvernområde Naustdal – Gjengedal.”

Førde kommune vedtok følgende i Bystyret 26.05.11:

”Ut frå ei samla vurdering rår Førde bystyre til at den 420 kV lufillinje frå Moskog og vest/nordover vert bygd etter alternativ 1.

Det er eit vilkår at noverande 132 Kv linje vert lagt i jordkabel over dalbotnen forbi Kvamme, med ei sløyfe til Tefre transformatorstasjon. Tilsvarande strekning luftlinje må deretter fjernast. Utføringa må skje i samarbeid med dei regionale selskap, og finansierast av utbyggjar.

Førde bystyret er innforstått med at noverande 66 kV linje vil bli sanert, når andre viktige knutepunkt for lokalforsyning vert kopla mot 132 kV linja.

Det må gjennomførast kamuflerande tiltak i kryssing av dalbotnen.

Førde kommune krev likebehandling med Hardanger, og at dei berørte kommunane i Sogn og Fjordane får ei erstatning på 100 mill.”

Jølster kommune vedtok enstemmig følgende vedtak i Kommunestyret 24.05.11:

”Jølster kommune tilrår konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhandstiltredelse for bygging og drift av ny 420 kV krafillinje for alternativ 1.0.

Om anna alternativ ein 1.0 vert valt, vert det kravd kamuflering av linja. Jølster kommune går mot utbygging av Statnett SF sine alternativ 2.0 og 2.12 i nemnde rekkjefølgje.”

I administrasjonens vurdering av tilleggssøknaden fremkommer bl.a.:

Skogbruk: Østenstad, Eikås og Støfring er gode skogområder. Alternativ 2.0 er mest negativ for skogbruket og vil bådlegge ca 180 dekar furuskog av god bonitet. Alternativ 2.12 vil bådlegge ca 140 dekar.

Vilt og fugl: Eikås, Østenstad og Grimsbøen er viktige vinteroppholdsplasser for hjort og det er dokumentert flere trekkruiter i området. Det har ikke vært tillat å jakte på skogsfugl i området de siste årene for å øke bestanden. Administrasjonen påpeker at konsekvensene for fugl ikke er godt nok utredet, og at kollisjonsfare, elektrokusjon og habitatsfragmentering kan ødelegge for økt bestand i området pga ødelagte spillplasser og økt predasjonsfare. Det er to hønsehaukreir i området som ikke fremkommer i søknaden.

Annet biologisk mangfold: I området er det registrert flere lokaliteter med lokal verdi i kommunens plan for biologisk mangfold: Dalevatnet (kulturlandskapsjø) nær 2.0, Støfring og Eikås (gammel edellauvskog) ved henholdsvis riksveien og nedkant av 2.12), Hatten (høyreist furuskog og viktig leveområde for storfugl) nord for E39 grensende til Førde kommune og i konflikt med alle alternativ.

Friluftsliv: Viktig nærfriluftsområde for hele området Vassenden-Førde. Området er registrert i FRIDA registeret.

Kulturminner: 2.0 berører ikke støler, mens 2.12 går på oversiden av stølene (100-150 meter unna flere).

Estetikk: Alle alternativene vil påvirke landskapsopplevelsen for hele Vassendenområdet med ca 1000 innbyggere. Gjelder spesielt 2.0 og 2.12.

Inngrepsfri natur: 2.12 og 2.14 vil redusere inngrepsfrie områder ved Høgeheia.

Helse: Ledningen bør ligge lengst mulig unna bebyggelse.

Administrasjonen konkluderer med at konsesjonsgitt 1.0 er lite konfliktfylt for Jølster kommune. Dersom dette vedtaket ikke opprettholdes, foretrekkes 2.14/2.14.1 som alternativ.

4.2 Regionale myndigheter

Fylkesmannen i Møre og Romsdal skriver i brev av 14.06.11 at tilleggssøknaden imøtekommer deres tidligere standpunkt om at sentralnettet inn mot fylket må forsterkes og at det bør utredes transformering i Ørsta og Sykkylven for å kunne sanere gammelt nett. Når det gjelder miljøsyn kan Fylkesmannen vanskelig se at saneringsalternativet vil medføre vesentlige endringer fra dagens situasjon, med unntak av Gjevenesstranda naturreservat der ryddebeltet vil bli økt med ca 15 meter. Fylkesmannen legger til grunn at eksisterende ledning vil bestå gjennom naturreservatet til ny ledning er satt i drift.

Ut fra hensyn til samfunnsikkerhet og det grunnleggende formålet med utbyggingen mener Fylkesmannen i Møre og Romsdal at det må velges et alternativ som har forutsetninger for rask realisering. På dette grunnlaget fraråder de at det blir gitt konsesjon til alternativ 3 (sjøkabel). I søknaden er det gjort klart at utbygging vil ta lengre tid, og det er argumentert for tvil om dette alternativet er samfunnsøkonomisk lønnsomt og dermed ikke realiserbart. I verste fall kan dette nullstille arbeidet med å styrke forsyningssikkerheten i Møre og Romsdal og der en ellers vil ha nytte av denne linja. Fylkesmannen anbefaler saneringsalternativet (alt. 2), med unntak av at de mener det medfører totalt sett minst konflikter med allmenne interesser å gå langs konsesjonsgitt trase (alt 1) på vestsiden av Hjørundfjorden (Ytre Standal-Saltre). Dette ut fra både beredskapshensyn og i forhold til naturreservatet og rødlistearter (botaniske og ornitologiske).

Møre og Romsdal fylkeskommune sendte i brev av 30.05.11 over følgende vedtak fra Fylkesutvalet 23.05.11:

”Møre og Romsdal fylkeskommune rår til at det for strekninga Ørsta - Ørskog blir gitt rettskraftig konsesjon for bygging av 420 kV luflinje etter saneringsalternativet (miljøalternativet) med ny transformatorstasjon i Sykkylven og sanering av 132kV nett på Strekninga Ørsta -Sykkylven.

Viss det blir valt luflinje for heile den nye 420 kV-lina mellom Ørskog og Fardal, må ein søkje plassering av trafostasjonen i Sykkylven og linetrasear som gir minst mogleg ulemper for folket i dei berørte kommunane.

Ein viser til at Regjeringa i samband med bygging av mastene i Hardanger bidreg med 100 millionar kroner for å vidareutvikle dette området som ein delvis kompensasjon for at kraftlina må leggast gjennom sårbar og vakker natur. Møre og Romsdal fylkeskommune meiner at den nye kraftlina mellom Ørsta og Ørskog går gjennom minst like sårbar og vakker natur, og finn det difor naturleg at Regjeringa også bidreg til at dei områda som blir mest skadelidande får ein økonomisk kompensasjon etter mal som i Hardanger.”

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane tilrår i brev av 01.06.11 i hovedsak å opprettholde konsesjonsgitte traseer. Det understrekes at 420 kV Ørskog-Sogndal er et viktig anlegg for fylket og at eventuelle endringer i traseer ikke må medføre forsinkelser. Tilsvarende mener Fylkesmannen at luftledning med sanering av eksisterende 132 kV mellom Ørskog og Ørsta er et godt alternativ til kabel. Kabel vil øke kostnadene og forsinke ferdigstilling av kraftledningen.

På strekningen Endestadvatnet-Moskog tilrår konsesjonsgitte alternativ. Dette er begrunnet med et vurdert høyere konfliktnivå knyttet til 1.18, 2.16, 2.0, 2.14 og 2.12 fordi mer inngrepsfrie områder berøres og traseen kommer i konflikt med sårbare rovfugler og ugler. Traseen kommer også nærmere Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde.

På strekningen Sørvalen-Åskåra tilrår det konsesjonsgitte alternativet, men det stilles spørsmålstegn ved om alternativ trasé over Hjelmevasshøgden og nord til Langesjøvatnet er utredet. De vurderte traseene sør for Førde dalen går alle nær Ålfotbreen landskapsvernområde og gjennom det særegne trappelandskapet der det knapt finnes synlige inngrep.

Sogn og Fjordane fylkeskommune oversendte i brev av 20.06.11 over følgende vedtak fattet av Fylkesutvalet 08.06.2011:

- 1. ”Sogn og Fjordane fylkeskommune har ikkje merknader til det nye materialet som er framlagt for strekninga Ålfoten - Moskog og meiner at aktuelle konsekvensar er tilstrekkeleg utgreidde.*
- 2. Så langt det gjeld deltrasear/variantar innafor den nye, omsøkte traseen mellom Endestadvatnet i Flora og Moskog i Jølster, meiner fylkeskommunen at variant 2.16 øst for Trodalsvatnet må prioriterast framfor 2.0 m.a. på grunn av risiko for skred og utfordring med å finne eigna mastepunkt langs vestsida av Trodalsvatnet.*
- 3. Så langt det gjeld variantar innafor den nye omsøkte linjetraseen i Jølster, støttar fylkeskommunen Jølster kommune si rangering mellom 2.0 og 2.12, der 2.0 kjem dårlegast ut på grunn av nærføring til busetnad. Fylkeskommunen ønskjer ikkje å prioritere mellom 2.12 og 2.14/2.14.1.*
- 4. Fylkeskommunen ynskjer følgjande trasear på strekningen Moskog – Endestadvatnet: 2.12/2.14 – 2.0 – 1.18. Fylkeskommunen ber vidare om at de blir føreteke ei justering av traseen i Bremanger. I staden for framføring gjennom Førde dalen ber ein om at lina blir lagt i åssida mellom Førde dalen og Myklebustdalen. Trafostasjonen må plasserast nede ved sjøen.”*

4.3 Sentrale myndigheter

Forsvarsbygg skriver i brev 10.05.11 at Forsvaret ikke har noen merknader til tilleggssøknadene.

Statens Vegvesen skriver i brev av 09.05.11 at de ut fra sitt ansvar for riks- og fylkesveier ikke har sterke synspunkter på valg av teknisk løsning eller traséalternativ. Kabeltraseen mellom Giskemo og Ørskog transformatorstasjon vil ikke komme i konflikt med planlagt omlegging av fylkesvei 650 øst for transformatorstasjonene. Kabelalternativene mellom fjorden og Ørskog transformatorstasjon er i hovedsak planlagt langs eksisterende fylkesveier og må detaljplanlegges slik at senere veiutvidelser og bygging av regulert gangvei langs fylkesvei 650, ikke hindres.

Riksantikvaren skriver i brev av 01.06.11 at uttalelser fra de berørte fylkeskommunene vil dekke de kulturminnefaglige merknadene til prosjektet.

Statens Landbruksforvaltning anbefaler at NVEs konsesjonsvedtak på strekningen Ørskog-Ørsta omgjøres til alternativ 2 (sanering av 132 kV og bruk av denne traseen) eller alternativ 3 (kabel) da dette vil være mindre negativt for landbruksinteresser enn konsesjonsgitte trase. Det vises til at Statnes Landbruksforvaltning tidligere har tilrådd kabel ut fra hensyn til landskap og landbruksinteresser. De har ingen merknader til øvrige traséstrekninger.

Kystverket region Midt-Norge har i brev 15.06.11 merknader til delstrekningen Ørskog-Ørsta. De anbefaler at det primært gis konsesjon til saneringsalternativet og sekundært at konsesjonsgitte trasé opprettholdes da dette ikke vil innebære begrensninger i farvannet. Dersom eksisterende 132 kV ledning blir stående, ber Kystverket om at eksisterende spenn over Hjørundfjorden og Storfjorden heves. Kystverket mener at merkostnadene ved kabling ikke kan forsvares og dessuten har ulemper i form av lavere kapasitet, økte vedlikeholdskostnader og arealkonflikter med andre kabler og oppdrettsanlegg. Også fare for undersjøiske ras og skipsforlis må vurderes med tanke på en bred kabelgate langsetter fjorden. Kystverket påpeker at forsyningssikkerheten er viktig for sikker seilas langs kysten og de ber om at behandlingen av sentralnettssaker prioriteres før andre produksjons- og nettanlegg.

Kystverket viser til at ny normgivende høyde for farleder med cruisetrafikk er 70 meter. Kryssing som omsøkt over Hjørundfjorden og Storfjorden vil kun være begrensende ved strekk og evt nedsenking da laveste seilingshøyde er oppgitt til 60 meter. I Sykkylvsfjorden er det Sykkylvsbroen som utgjør høydebegrensningen. Ved skade og reparasjon kan valg av sjøkabel medføre innskrenkninger av ferdsel i farvannet.

Kystverket anslår at legging av sjøkabel vil beslaglegge 250-450 meter i bredde. Dette kan ha betydning for bunnforankring av oppdrettsanlegg og konflikter med fremtidige kabler/rør som vanligvis legges på tvers av fjorder. Det er fire eksisterende sjøkabler over Hjørundfjorden fra Store Standal og to av disse må krysses med evt ny sjøkabel fra landtak sør i bygda. Forankring av oppdrettsanlegget i Øksavika ligger nær sjøkabeltraseen. I Storfjorden må eksisterende kabel mellom Aursnes og Magerholm krysses og forankringsanlegget for godkjent oppdrettsanlegg øst for Røneset. Fordeling av kostnader ved evt reparasjon må klargjøres.

4.4 Sentrale og regionale interesser

Sogn og Fjordane Turlag mener i brev av 03.06.11 at Statnett ikke har tatt folk på alvor og lyttet til innspill under planleggingen av den omsøkte kraftledningen. Dette gjelder særlig folks frykt knyttet til elektromagnetiske felt. Turlaget mener at Statnets folk har vært mer aktivt lyttende nå i forbindelse med tilleggsutredningene. NVE får god tilbakemelding på sin behandling av berørte parter.

Turlaget mener at de omsøkte alternativene kun kan medføre dårligere trasévalg enn allerede konsesjonsgitte trasé, og mener at omsøkte østlige alternativer medfører store konflikter med friluftslivsinteresser. Viktige prinsipp om å samle inngrep fravikes, og Turlaget mener at man heller burde konsentrere seg om å forbedre konsesjonsgitte trasé. En østlig trasé gjennom Naustdal vil for eksempel medføre 24 km kraftledningstrasé i stedet for 7 km som i dag og med to separate kraftgater gjennom kommunen. Dersom samling av inngrep skal fravikes, må det tenkes helt nytt med trasé til Hyenfjorden og kabel videre. Turlaget mener at NVE og OED må gjøre forbedringer ut fra konsesjonsgitte alternativ. Forslag til redusert konfliktnivå ved konsesjonsgitte trasé er:

- Kabling av 132 og 66 kV ved kryssing av Angedalen og utredning av evt spenn over dalen for å unngå mastefester i dalen og øke avstand til bebyggelse.
- Kabling av både 132 og 420 kV over Naustdalen.
- Kabling av 132 og 66 kV forbi Storebru og val av 420 kV trasé forbi Storebru.

Turlaget påpeker at Guleslettene og Ramsdalsheia er de to viktigste turområdene på strekningen Endestadvatnet-Naustdalen og konflikt med friluftslivsinteresser vurderes som stor. Det planlegges vindkraft på Guleslettene og det vurderes som ille dersom begge utfartsområdene blir påvirket av utbygging, særlig for Flora kommune. Også Naustdal kommune bruker Ramsdalsheia mye. Viktige innfallsporter er Trollstova og Humlestølen. Deler av flere navngitte turruter går nær planlagte kraftledning og bl.a. over rasteområdet ved Alnakken. Turlaget kritiserer at det ikke fremkommer avstander til fritidsboliger i utredningen og fremhever to fritidsboliger ved Langevatnet i Flora kommun, og mener at disse får elektromagnetiske felt over tiltaksgrensen på 0,4 mikrotlesla.

På strekningen Hydalen til kryssing av Naustdalen er konfliktene mer lokale og konfliktnivået vurderes som middels.

Fra Naustdal til Angedalen vurderes konflikten som stor. Turlaget påpeker områdene Sandfjellet og Krunene i tillegg til det som er utredet, samt understreker Trodalen som utfartsområde også med organiserte turlagsturer. 2.16 vurderes som verre enn 2.0 fordi den ligger eksponert i terrenget, men begge traseer er etter Turlagets vurdering svært dårlige.

Også strekningen Angedalen-Moskog vurderes til å ha stor konflikt med friluftslivsinteresser der 2.14.1 er planlagt over toppen av Eikåsnipa som er det viktigste turmålet i Førde. Denne traseen er veldig eksponert og vil medføre en kraftledning på utstilling fra store deler av omkringliggende områder.

I Bremanger støtter Turlaget Statnetts vurdering om ikke å omsøke de utredete traseene. Disse vurderes som enda dårligere enn konsesjonsgitte løsning. Det påpekes at fremtidig parallellføring av 420 og 132 kV ledning må være et mål og Turlaget foreslår et alternativ fra mellom Sördalsvatnet og Hjelmevatnet til en hylle sørøst for Sördalen naturreservat, nord for Nibba nær Fjellbotnen og deretter østover forbi Førdesetra og deretter parallelt med eksisterende ledninger inn til konsesjonsgitte transformatorstasjon. Myklebustdalen vurderes fortsatt som bedre enn en trasé gjennom Førdedalen.

Turlaget mener mange bygder har arbeidet godt for å ivareta egne interesser, men i etter OEDs pressemelding 05.11.10 har denne kampen utviklet seg til en kamp om å dytte ulempene over på andre. Det er etter Turlagets mening ille å sette folk opp mot hverandre på denne måten.

Norges Miljøvernforbund krever i brev av 02.06.11 avslag på konsesjonssøknaden for 420 kV ledningen mellom Ørskog og Sogndal da denne er totalt unødvendig og medfører svært store inngrep i naturen. Det vises til at ledningen har som formål å tilføre Ormen Lange kraft, samt legge til rette for storstilt utbygging av vindturbiner. Siden vindkraftverk er svært miljøskadelige vil Miljøvernforbundet

også på dette grunnlag kreve avslag på søknaden. De mener også at petroleumsindustrien bør tilpasse sin produksjon til regionens kapasitet og ikke omvendt, slik det legges opp til.

Folkeaksjonen mot 420 kV luftlinje Ørskog-Fardal skriver i brev av 05.06.11 at dersom ledningen blir vedtatt bygget bør deler av ledningen legges som sjøkabel. Aksjonen skriver at dette er en overføringsledning som primært skal brukes til å betjene kraftkrevende industri og at ledningen i det minste bør legges som sjøkabel fra Sætervika i Austefjorden til Ørskog. De mener at eksisterende 132 kV ledning vil være mer enn nok til å betjene Sunnmøre.

Folkeaksjonen betviler beregningene av kostnadene ved kabel, men mener at ledningen bør ses på som en investering på linje på det som gjøres i petroleumssektoren i Norge. Det vises til investeringer gjort i Ski-VM og Operahus i Oslo-regionen og mener at det er på tide at storsamfunnet også investerer noe hos dem.

Folkeaksjonen mener også at å bruke 360 millioner kroner for å rive en liten 132 kV ledning og etterpå bygge en massiv stor 420 kV ledning er å misbruke ordet miljø på det sterkeste, slik Statnett har gjort ved å lansere trafo i Sykkylven som en miljøløsning. Det vises blant annet til at det vil brukes like mange master langs Hjørundfjorden og at fjordspennet ved Molaupen vil forankres lavere i terrenget.

Folkeaksjonen mener at de besitter opplysninger fra kabelprodusenter om at PEX teknologi for sjøkabler har kommet mye lenger siden kabelutredningen ble laget. Dette innebærer etter aksjonsgruppas syn at kabel vil kunne bli billigere, produseres raskere og etableres med mindre inngrep da en slipper muffestasjon strandkanten. De mener derfor at PEX-kabel bør utredes grundigere.

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN) mener i brev 03.06.11 at det er beklagelig at ikke andre og mer helhetlige løsninger har blitt vurdert på et tidligere tidspunkt, herunder energiøkonomisering og kabel. De nye løsningene flytter bare problemene til et annet sted. SRN velger likevel å kommentere omsøkte løsninger selv om det er å velge mellom dårlige løsninger.

Ørskog-Ørsta: Når det ikke åpnes for kabel utover denne strekningen, mener SRN at saneringsalternativet med 420 kV luftledning er det beste alternativet.

Endestadvatnet-Moskog: Konesjonsgitte trasé er å foretrekke fremfor de nye alternativene. Dette begrunnes med virkninger for friluftsliv, samling av inngrep, INON med mer. Prinsippet om å samle inngrep, bør etter SRN følges opp. De nye alternativene vil etter SRNs mening medføre enda større virkninger for friluftsliv enn konsesjonsgitte. Følgende områder trekkes frem: Eikåsniipa nord for Moskog, Trodalen, lokalt viktige turområder langs nordsiden av Naustedalen, Ramdalsheia og lokalt viktige turruter vest for Endestadvatnet. Virkninger for biologisk mangfold vurderes som mangelfullt utredet, men det konstateres at utredningene konkluderer med at 2.0 er mer negativt enn 1.0. INON reduseres med 15,2-17,2 km² med de østlige alternativene, mens det konsesjonsgitte medfører tap av 0,82 km². Det påpekes at rangeringen av alternativene med hensyn på landskap, er motsatt i tilleggssøknaden og den opprinnelige søknaden.

SRN foreslår følgende avbøtende tiltak på konsesjonsgitte trasé:

- Kabling av 132 og 66 kV over Angedalen for å frigi traseen til ny 420 kV.
- Dersom østre alternativ velges, foretrekkes 2.0 fremfor 2.16 gjennom Trodalen.
- Kabling av 132 og 420 kV over Naustdalen.

- Kabling av 66 og 132 kV ved Storebru for å frigi traseen til ny 420 kV og skape akseptabel avstand til bebyggelse. Dette kan også bedre dagens situasjon med to lave spenn gjennom Eikevolltjønna naturreservat dersom 420 kV spennes over hele reservatet.

Tafjord Kraftnett AS går i brev av 27.05.11 inn for saneringsalternativet. Det vil etter deres mening gi den beste løsningen både for å bedre forsyningssikkerheten og gi minst mulig naturinngrep. Det påpekes at Ørskog er det sentralnettpunktet som har den dårligste leveringssikkerheten i Norge med N-0 drift 2/3 av året. En luftledning etter saneringsalternativet er den rimeligste og beste løsningen som gjør at sikkerheten i Ørskog transformatorstasjon raskest mulig blir bedre.

Tussa Nett AS tilrår i brev av 01.06.11 at saneringsalternativet velges raskest mulig fordi regionen etter deres mening, lider under av å ha et dårlig sentralnett. Denne løsningen lanserte Tussa Nett AS allerede tidlig i prosessen og de mener at saneringsalternativet gir en god teknisk og miljømessig løsning med muligheter for omstrukturering av dagens nett, tilrettelegger for fornybar kraftproduksjon og bedre forsyningssikkerhet. Fylkeskommunen kritiseres for ikke ha vært klarere i sitt synspunkt tidligere i prosessen, da Tussa mener at klimaet mellom kommunene kunne vært bedre. Tussa Nett AS fraråder valg av sjøkabel som de mener vil gi en miljømessige og teknisk dårligere løsning til en høyere kostnad.

SFE Nett AS skriver i brev av 03.06.11 at de registrerer at kommunestyret i Førde i sin uttalelse til saken har gjort vedtak som inneholder føringer knyttet til sanering av regionalnettet. SFE Nett påpeker viktigheten av at de som netteier blir involvert i den videre prosess, og at de forslag som kommunestyret har lagt opp til må forankres i regional kraftsystemutredning.

SFE Nett er positive til etablering av Sykkylven trafo og de saneringsmuligheter den åpner for, og er samtidig negative til bruk av sjøkabel på strekningen Store Standal – Ørskog da det vil danne en presedens som vil gjøre det vanskelig å utvikle nettet innenfor forsvarlige økonomiske rammer.

SFE Nett har ingen kommentarer til de ulike omsøkte alternativer innenfor sitt utredningsområde da alle støtter samme kraftsystemmessige løsning.

Norsk Industri skriver i brev 04.05.11 adressert til Olje- og energidepartementet at rammebetingelsene for norsk industri fremover vil være nær knyttet til norsk nettpolitikk. Norsk Industri er bekymret for manglende forutsigbarhet i den norske nettpolitikken, i behandlingen av enkeltsaker og hva det kan medføre av kostnadsøkning for industrien fremover.

Det settes spørsmålsteget ved at Olje- og energidepartementet har bedt Statnett søke på en kabelløsning som ikke er i tråd med gjeldende politikk på området. Norsk Industri skriver: ” *Slik saken nå framstår, synes det som om at gjeldende kabelpolicy, Statnetts formålsmandat og krav til kostnadseffektivitet er blitt mindre viktige prinsipper i håndteringen av svært omfattende og kostbare nettinvesteringer. Håndteringen av saken skaper usikkerhet for fremtidig utbygging og utbedring av linjenettet i Norge, og ikke minst for kostnadsutviklingen. En uforutsigbar praksis for fremtidig utvikling av nettet i Norge er ikke akseptabel for industrien.* ”

Norsk Industri ber om at Statnetts søknad om sjøkabel trekkes tilbake, og viser til departementets vedtak om Sima.-Samnanger.

4.5 Grunneiere, privatpersoner og lokale interesseorganisasjoner

Ørskog kommune

Ragnild Belden (gbnr 90/12) går i brev av 12.05.11 imot alternativ 1 og 2 for ilandføring av sjøkabel henholdsvis over hennes eiendom og over friluftslivsområder i Ørskog kommune. Ekspropriering til

kabel vil redusere eiendomsverdien og hun er bekymret for strålefare. Alternativ 2 er det dårligste av de omsøkte alternativene da det går nær mye bebyggelse i en trang dal. Alternativ 3 for ilandføring av kabel kan godtas, men hun ber om at ytterligere alternativer lenger unna bebyggelse utredes.

Hans Petter Amdam (gbnr 83/2) mener i brev av 30.05.11 at 420 kV må bygges som luftledning. Han går imot en kabelløsning som vil innebære kryssing av hans eiendom.

Jens Bedynek (gbnr 90/14) går i brev av 31.05.11 imot ilandføring av sjøkabel etter alternativ 1 og 2. Han er imot alternativ 2 da kabeltraseen vil krysse hans eiendom, krysse innkjørsel til tomten (også flere nabotomter), redusere markedsverdien og medføre helsefare for barn og voksne på tomten. Bedynek mener alternativ 2 er det dårligste alternativet da det går nær mye bebyggelse. Alternativ 1 vil etter hans mening ødelegge et rekreasjons- og friluftsområde i Ørskog kommune. Bedynek ønsker sjøkabel og kan akseptere ilandføring etter alternativ 3 ved Amdam.

Grunneiere/beboere langs veien Lunden v/gbnr 91/41, 58, 63, 64 og 94 går i brev av 27.05.11 sterkt imot alternativ 3 for ilandføring av sjøkabel. Dette begrunnes med nærhet til bebyggelse, verdiforringelse av eiendom, båndlegging av areal, frykt for helsefare, forringelse av badebasseng og rekreasjonsområde i Prestefjæra. Det påpekes at mange beboere og folk som skal til/fra Sjøholt skole må krysse kabelen hver dag dersom dette alternativet velges. Det vises til at grunneiere/beboere langs veien Lunden tilrår alternativ 1 da dette er det korteste alternativet eller evt alternativ 2 da man da går gjennom urørt natur. Dersom alternativ 3 velges vil det kreves full innløsning av eiendommen til markedsverdi, samt ulempeserstatning.

Lars Innvik skriver i brev av 03.06.11 at han er motstander av den planlagte kraftledningen og mener at en burde satse på gasskraftverk og på sikt atomkraftverk drevet med Thorium. Han mener at uten ny lokal produksjon vil det på sikt kreve en ny ledning nordover fra Giskemo. Både luftledningsalternativ og kabelløsninger vil gi arealmessige ulemper. Han legger til grunn dersom det velges luftledning må dagens 132 kV saneres og ledningen må kamufleres. Innvik mener at ledningen må legges som kabel og at landtaket på Skråvika må flyttes mot vest og å få økt avstand til friområde og badestrand. Innvik viser i den forbindelse til at på strekningen fra Amdam til Ørskog er jordlaget så tynt at en kabelgrøft vil gi problemer for seinere landbruksdrift.

Zijad Krslak, Inger Solnørdal, Gunn Elisabeth Eide Hatlen er beboere langs vegen Lunden i Ørskog og skriver i likelydende uttalelser at de går sterkt i mot alternativ 3 for kabling (Prestefjæra-Giskemo). Dersom dette blir valgt vil de kreve full innløsning av eiendommene til markedsverdi samt en vesentlig erstatning for ulempene med å flytte.

De grunngir dette med

- mange boliger og beboere blir skadelidende
- tap av tomteareal/hage
- verdiforringelse av eiendommene
- salg av eiendommer kan bli umulig
- båndlegging av store areal ved eiendommene
- strålingsrisiko (angst, stress, ubehag på grunn av redsel for strålingsfare)
- beboerne må krysse kabelen til/frå boligen sin flere ganger daglig
- flere titals barn bor i eiendommene (har lekeplasser nær tenkt kabeltrase)

- flere hundre barn benytter gangvegen (langs kabeltrase) til/frå Sjøholt skule/idrettshall daglig
- samtlige elever/tilsette ved Sjøholt skule vil måtte krysse kabelen flere ganger daglig
- landtak i Prestefjóra fører til vesentlig forringelse av badeplass og rekreasjonsområde

Beboerne vil tilrå Statnett å velge (dersom kabling Standal-Ørskog blir valt) alternativ 1 (Amdam) siden det er det korteste landkabelalternativet samt at en ved mikrotuneller oppnår minst ulempe for eksisterende boliger, eller alternativ 2 (Skråvika) siden kabelen da i det vesentlige vil gå gjennom urørt natur. Med tanke på bustader og skoleveg er alternativ 3 det verst tenkelige alternativet.

Kristian Peder Kjellstadli (grunneier gbnr 91/14) skriver i brev av 30.05.11 at kabling bør velges da luftspenn vil forringe området som turistattraksjon, utgjøre en fare for lufttrafikk og utgjøre en helseisiko med hensyn på bebyggelse. Kjellstadli berøres av ilandføring av sjøkabel etter alternativ 2, som han mener er den dårligste løsningen. Alternativ 3 ved Amdam bør velges da alternativ 1 vil berøre et viktig rekreasjonsområde. Dersom det gis konsesjon til alternativ 2, vil han ha oversendt detaljkart og uttale seg til traseen.

Ørskog Sokneråd går i brev av 13.04.11 imot landføring av kabel etter alternativ 2.0. De vil være visuelt skjemmende med store tekniske anlegg i Prestøyane. Soknerådet er opptatt av at den uhindrede utsikten fra kirken, kirkegården og lunden (1000 års sted) over fjorden blir bevart, og mener at kirken som institusjon må ha verdige omgivelser.

Torstein Grønningsæter, Kjellaug Klokkehaug, Jorunn Giskemo, Per Kjetil Giskemo og Torbjørn Grønningsæter (gbnr 89/1, 2, 3, 4 og 14) er i brev bekymret over omsøkte kabeltrasé nær bebyggelsen på Giskemogårdene og ber om at en annen trasé benyttes.

Sykkylven kommune

Sykkylven Energi AS skriver i e-post og brev av 01.06.11 at de støtter det omsøkte saneringsalternativet. Styret har fattet følgende vedtak:

”Styret i Sykkylven Energi AS har vurdert konsekvensane ved ei ny 420 kV luftlinje gjennom Sykkylven. Styret vurderer at ei linje med 420 kV-22 kV transformering i Vikedalen nedre er det beste alternativet for Sykkylven Energi og Sykkylven kommune pga:

- *Sikker elforsyning inn til kommunen*
- *Sikker elforsyning internt i kommunen*
- *Tilbod om redundant fiber inn til kommunen*
- *Nettkostnader*

Med dette som utgangspunkt vil styret be Sykkylven kommune om å starte ein dialog med Statnett for konsesjonssøknad for kabel blir utarbeidd og sendt”. Det sies også at konsesjonsgitt løsning uten sanering som en ugunstig løsning. Sykkylven Energi viser til kommunens uttalelse om konsesjonsgitt løsning. En alternativ plassering på Heiane i tråd med innspill fra kommunen er også akseptabelt for Sykkylven Energi og en bedre løsning en transformatorstasjon i Aurdal. Tilknytning av distribusjonsnettet må skje i Vikedalen og Statnett må betale for omstruktureringen.

Aurdal grunneigarlag v/Thor Aurdal mener i brev av 31.05.11 at kabel er den mest miljøvenlige løsningen og anbefaler at det gis konsesjon til dette. Dersom det gis konsesjon til saneringsalternativet,

mener grunneigarlaget at en stasjon i Aurdal vil være den dårligste løsningen pga kort avstand til boliger og setre, avsperring av dalen øst for Aurdalselva og veien til Aurdals sætra (et område med mye historie og med tilsagn om SMIL-midler for opprusting av veien), manglende mulighet for å sanere 7 km lokalt nett samt at stasjonen vil være synlig fra store deler av sentrumsområdet og fra fjorden.

Grunneigarlaget ber om at følgende vurderes:

- Flytting av konsesjonsgitt trasé 1.0 til 1.6 over Remerhornheia.
- Sanering av 22 kV ved Andestadvatnet.

Bjarne Flisnes (grunneier Tynes) leverte på folkemøtet 11.05.11 et innspill med informasjon om området ved Tynæssætra. Det påpekes at veien på Tynesstranda er privat og ikke kommunal som oppgitt i søknaden. Flisnes etterspør et helhetsbilde over kraftledninger og kabel på alle spenningsnivå som følge av en transformatorstasjon i Vikadalen, samt informasjon om omlegging av veien. Det er tømmerlagringsplass og grustak rett ved planlagt transformatorstasjon som forutsettes fortsatt å kunne brukes. Kart vedlagt.

Jørgen Sandal foretrekker i e-post 17.05.11 at det bygges sjøkabel. Dersom luftledningen allikevel kommer ønsker han at ny ledning følger eksisterende trasé for 132 kV og at transformatorstasjonen legges på Aurdal. Transformatorstasjonen i Austdalen bør ligge nærmere bygda ved den eksisterende traseen. Dersom den skal ligge som omsøkt, bør ledningen gå i rett linje fra Heiane for å unngå alle vinkelpunktene. Vikadalen er Sykkylvens fineste rekreasjonsområde etter hans mening og bør ikke berøres. Han mener at grunneier Karl Fredrik Blindheim vil kunne godta en mast på sin eiendom.

Oddmund Vik protesterer i brev av 27.05.11 på en transformatorstasjon på Blindheim med flere kraftledninger inn til stasjonen. Dette vil etter hans mening rasere hans eiendom. Kraftledningen må gå i rett linje til Heiane for å unngå flere ledninger og en transformatorstasjon i Vikadalen som er et viktig friluftsområde. Han kritiserer Statnett (NVEs tolkning: Vik har skrevet NVE men det fremkommer at det er Statnett som søker som omtales) for villedende informasjon og dårlig planlegging.

Underskriftsliste v/Nicolaj Brekke og Vik/Blindheim Friluftsiinteresseorganisasjon protesterer mot en transformatorstasjon i Vikadalen. Det påpekes at området er et viktig friluftsområde som besøkes av ca 15000 hvert år. 328 underskrifter fra trimposter i Vik/Blindheim naturområde og 100 underskrifter fra Vikadalen er vedlagt.

Sykkylven Venstre går i brev av 31.05.11 inn for at det gis konsesjon til sjø- og jordkabel fra Store Standal i Ørsta til Ørskog transformatorstasjon da dette vil medføre minst miljøulempere og man kan få erfaringer til fremtidige kabelanlegg. Dersom kabel ikke er aktuelt, støtter Sykkylven Venstre saneringsalternativet med en transformatorstasjon på Heiane. Plassering av transformatorstasjonen må utredes ytterligere med vei opp fra Vikedalen. For øvrig støttes avbøtende tiltak som foreslått av kommunestyret. Dersom luftledning velges, må Sykkylven kommune som blir en ren transittkommune, kompenseres økonomisk for de ulempene ledningen vil medføre.

Øyvind Stavseth (grunneier ved Tynessætra) protesterer i brev av 31.05.11 mot plassering av en transformatorstasjon ved Tynessætra da dette er et viktig turområde hele året. Stavseth foreslår en alternativ plassering på Heiane.

Asgeir Tandstad mener i e-post av 01.06.11 (videresendt fra Statnett) at hele ledningen må legges som kabel da kabelkostnaden er lavere enn kostnadene ved å ødelegge naturen. Tidsaspektet om

senere ferdigstillelse godtar han ikke da ledningen har vært planlagt i mange år. Han mener kabelalternativet bør være en unik mulighet til å vise hva som er mulig.

Av luftledningsalternativene, mener Tandstad at saneringsalternativet er det minst ødeleggende. Transformatorstasjonen i Vikedalen må imidlertid unngås pga støy og visuell skjemming sett fra boligområdet og som inngangsport til et viktig friområde. Ved kryssing av Sykkylsfjorden bør det vurderes på nytt å trekke ledningen lenger ut i fjorden der det står et ubebodd hus som kan rives for å gi plass. Tandstad ber også om at mast 50 trekkes så langt som mulig opp i fjellsiden for å redusere de visuelle virkningene.

Tore Olav Tandstad skriver i e-post 02.06.11 (videresendt fra Statnett) at 420 kV ledningen må legges som kabel da en luftledning vil være skjemmende for bygda. Dersom kabel ikke lar seg gjennomføre, er saneringsalternativet det minst ødeleggende for Sykkylven etter hans mening. Han ber samtidig om å justere over Sykkylsfjorden som omtalt i uttalelsen over utredningen da dette vil medføre en rettere trasé fra en transformatorstasjon i Vikedalen eller Heiane (som foretrekkes).

Vik grunneigarlag, Blindheim grunneigarlag, Tynes grunneigarlag, Straumsdalen grunneigarlag mener i en felles uttalelse i brev av 25.05.11 at konsesjon til en kabelløsning vil være det beste for Sykkylven. Dersom det allikevel blir gitt konsesjon til en luftledning, må det ikke plasseres en transformatorstasjon ved Tynessætra. Denne plasseringen er uakseptabel og blokkerer dalen i et attraktivt turområde. Vikedalen og Straumsdalen er viktige nærfriluftsområder og i Straumsdalen er det funnet flere fornminner. Transporten til transformatorstasjonen er planlagt gjennom et boligområde med mange barnefamilier. Det vil etter deres mening være bedre med et fjordspenn over hele dalen til Heiane for å unngå ledninger og transformatorstasjon i dalen.

Per Bjarte Ludviksen protesterer i e-post 31.05.11 (videresendt fra Statnett) mot plassering av en transformatorstasjon ved Tynessætra da denne vil "stenge" hele dalen og bli synlig fra boligfeltene. Han er også skeptisk til en plassering på Heiane da dette vil medføre en stor vei fra Vikedalen til Heiane som vil bli langt mer synlig enn en kraftledning og som vil komme nær en rovfugl lokalitet. Ludviksen foreslår en alternativ plassering i Vikedalen på hans eiendom ca en kilometer utover i dalen, bak en sving og oppunder fjellet. Her kan stasjonsområde skjules ved hjelp av nedsenking av arealet og kamuflerende tiltak (maling og vegetasjon). Statnett bør også pålegges miljøtiltak som tilrettelegging for friluftsliv (nye gangbruer over elva) og bedre vei opp Blindheimsbakkene til stasjonen og noe mindre omlegging ved krysset mellom Øvre Blindheimsvei og Skolholtveien for å frigjøre nye boligtomter.

Per Arne og Petter Windsnes (grunneier gbnr 72/1 Vindsnes) mener i brev av 25.05.11 at NVE bør gi konsesjon til sjøkabel som omsøkt. Dette vil gi minst miljølemper og ledningen vil kun stå ferdig ett år etter et luftledningsalternativ. Kabel er etter deres mening det mest fremtidsrettede alternativet. Saneringsalternativet er et godt alternativ sammenlignet med to luftledninger som konsesjonsgitt, men det er provoserende at det er kalt miljøalternativet. Grunneierne støtter den omsøkte justeringen av traseen ved Veltesætra men traseen vil fortsatt rasere det beste jaktområdet. For å gjøre luftledningsalternativet akseptabelt, ber de om at eksisterende trasé for 132 kV benyttes til ny 420 kV for at ledningen skal komme lavere i terrenget og bli mindre ruvende. Windsnes etterspør dessuten kartlegging av biologisk mangfold i området og viser til tidligere innspill om dyreliv i området.

Odd-Kristian Kulseth (grunneier gbnr 19/11 og 18/2) protesterer i brev av 29.05.11 imot den omsøkte transformatorstasjonen ved Tynessætra i Vikedalen. Transformatorstasjonen berører hans eiendom og hindrer planlagt oppdyrking av jord. Knappe resurser gjør at han trenger all tilgjengelig jord. Han ønsker primært at det gis konsesjon til sjøkabel, sekundært transformering i Aurdal i Sykkylven. En transformatorstasjon i Sykkylven vil være ødeleggende for dalens friluftsliv og

medføre 3 parallelle linjer på tvers av Vikedalen. Dalen bør krysses med en fjordkryssing. Vikedalen og Straumsdalen er det mest brukte LNF området i Sykkylven og det er også funnet fornminner ved Hammersetsætra i Straumsdalen. Transport til transformatorstasjonen gjennom et boligfelt påpekes også.

Vik- og Blindheim grendalag skriver i fellesbrev av 29.05.11 at deres primærstandpunkt er at det gis konsesjon for sjøkabel fra Store Standal til Ørskog. Alternativt ber de om at transformatorstasjonen flyttes vekk fra Tynessætra, da en stasjon der vil blokkere dalbunnen i et attraktivt turområde og gi tre parallelle luftledninger på tvers av Vikedalen. De ber om at hele dalen krysses i et luftspenn. Videre viser de til at transporten er planlagt gjennom Blindheimsbakkane boligfelt noe som vil være svært uheldig. Grendalagene kan leve med en plassering av stasjonen på Heiane mellom Borgundkollen og Fagrefjellet. Grendalagene representerer 390 husstander på begge sider av Vikaleva.

Ørsta kommune

Underskriftsliste fra Ørsta 02.03.10 krever følgende dersom det kommer en ny 420 kV ledning gjennom Ørsta:

- *”Den nye linja må då gå i konsesjonsgitt trase frå ny transformatorstasjon i Hovdenakken i Ørsta til Standal og så følgje traseen for eksisterande 132kV linje frå Standal og utover Hjørundfjorden.*
- *Vidare at eksisterande 132kV linje frå. Ørskog til Haugen blir sanert samtidig med bygging av ny 420kV*
- *Vi aksepterer ikkje kabling frå Standal til Ørskog, som m.a. vil hindre sanering av eksisterande 132kV linje og bandlegge store areal på Standal.”*

De undertegnende fastboende, hyttiereierne m.fl. stiller seg undrende til at effektene av sanering av 132 kV ledningen på strekningen Standal-Haugen er vurdert. De mener dette vil ha betydelige positive effekter for 30-40 bolighus, 100 gårdsbruk, 100 hytter, 150-200 hyttetomter, forsamlingshus og næringsbygg som ligger langs eksisterende 132 kV ledning på strekningen Haugen-Hjørundfjorden. Dessuten vil sanering frigjøre store skogbruksareal.

371 personer har skrevet under på uttalelsen. Underskriftslisten er sendt inn som en kompletterende høringsuttalelse i forbindelse med utredning i februar 2010 og er også sendt som vedlegg til uttalelse fra Øy gardslag og Myklebust gardslag)

Anna Erdal og Synnøve Standal Erdal viser i brev av 04.06.11 til klage av juni 2009 der de går sterkt i mot luftspenn gjennom Ytre-Standal og Hjørundfjorden. De mener også at saneringsalternativet ikke er akseptabelt og at risikomomentene er større enn valg av sjøkabel. De kan akseptere sjøkabel fra Store-Standal til Ørskog, men hadde helst sett at det ble lagt kabel fra Austefjorden til Ørskog.

Anne Grete Standal, Kristian Standal og Kjell Dybvik viser i brev av 03.06.11 til tidligere uttalelser og klager i saken, og fremholder at tidligere vedtak både er meningsløst og i strid med forvaltningsloven. For grendene på vestsida av Hjørundfjorden er det bedre med saneringsalternativet enn sjøkabel, fordi de da fortsatt vil ha en ledning og samtidig slipper muffestasjon og den gamle 132 kV ledningen. De stiller seg bak Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon for den forringelsen en 420 kV ledning vil representere gjennom kommunen, på linje med det som ble gitt i Hardanger.

Endre Standal viser i brev av 03.06.11 til tidligere uttalelser og klage og skriver at han ikke kan akseptere konsesjonsgitt løsning på vestsiden av Hjørundfjorden. Som grunneiere kan han akseptere saneringsløsningen med flytting av trasé som omsøkt ved Stavset. Han stiller seg også bak Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon.

Stavset og Ytre-Standal grendelag viser i brev av 02.06.11 til tidligere uttalelser og fremholder at de ikke kan akseptere alternativet med trasé på vestsiden av Hjørundfjorden. De mener at saneringsalternativet og justering av trasé ved Stavset som et akseptabelt alternativ. De stiller seg også bak Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon.

Grendelaget frykter at konsesjonsgitt alternativ på vestsiden blir valgt. De viser til tidligere klager på konsesjonsvedtaket og argumenterer for at et endelig vedtak om trasé på vestsiden i så fall vil være en avgjørelse basert på sviktende grunnlag der avgjørende myndigheter har godtatt formelle feil i saksbehandlingen. De mener blant annet at tidligere utredninger er basert på kildefeil og gamle og utdaterte data. Grendelaget etterlyser også synspunkter fra Miljøverndepartementet i saken. Grendelaget viser også til "føre var prinsippet" og mener at Statnett, NVE og departementet bryter nasjonale lover (naturmangfoldlova) og internasjonale avtaler dersom tiltaket gjennomføres etter konsesjonsgitt løsning. Grendelaget viser vider til at en ledning på vestsiden av fjorden vil ha store konsekvenser for næringsutvikling. De er uenige i NVEs vurdering av konsekvenser for reiseliv og næringsaktivitet. Grendelaget mener også at skredvurderingene som angår vestsiden er for dårlige, og etterlyser bedre dokumentasjon og avklaring av ansvarsforhold ved eventuelle uhell under og i etterkant av anleggsarbeidet.

Når det gjelder tilleggssøknaden er grendelaget uenig i skredrapportens konklusjon om at skredene er bredere på østsiden av fjorden. Deres erfaringer er at forholdene mellom øst og vestsiden er mer likeverdige når det gjelder rasforhold. Videre viser grendelaget til at konsekvensutredningen entydig peker på at saneringsløsningen er mye bedre enn konsesjonsgitt og at sanering er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

I e-post 11.07.11 kommenterer grendelaget uttalelsen fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Det påpekes at Fylkesmannen har fattet et vedtak basert på feil faktagrunnlag da eksisterende ledning skal rives ved bygging av ny 420 kV langs østsiden av Hjørundfjorden. Grendelaget finner det kritikkverdig at forvaltningen ikke har satt seg skikkelig inn i saksdokumentene. De reagerer også på Fylkesmannens vurdering av rasfare langs fjorden, da Statnett ikke har prioritert mellom alternativene ut fra driftshensyn.

Eli Anne Tvergrov og Øystein Skare er grunneiere langs Hjørundfjorden og viser i brev av 02.06.11 til tidligere uttalelser i saken. De mener at NVEs vedtak er gjort på sviktende grunnlag og at tillatelsen ikke er i tråd med forvaltningsloven. De mener at saneringsalternativet og justering ved Stavset er en akseptabel løsning. De stiller seg bak Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon. De mener at departementet må ta initiativ til å modernisere prosess og konsekvensutredningsprogrammet for kraftledninger. De mener at det bør legges opp til en prosess mer lik veiutbygginger, slik at en får prosesser som folk er kjent med. Videre bør underlaget for saksutredninger forbedres og kvalitetssikres lokalt. De ber også om at det gjøres enklere tilgang til underlagsrapporter. Dato for viktige milepæler bør velges bedre slik at en unngår konflikt med ferier, våronn osv. Underlag for befaringer må gis ut i rimelig tid og prosessen bør forklares enda tydeligere.

Asbjørg Standal Romestrand, Bertha Standal Foss, Tormod Standal og Kristin Klubbenes Standal stiller seg i brev av 23.05.11 uforstående til at ledningen skal flyttes nærmere bebyggelsen i Store Standal når den flyttes lenger unna andre steder. De er bekymret for stråling, støy og at ledningen vil bli dominerende i den særpregede naturen med trange daler og høye fjell.

Marta og Kjetil Standal protesterer i brev av 02.06.11 mot den konsesjonsgitte traseen på vestsiden av Hjørundfjorden. De mener en sanering av 132 kV ledningen og føring av 420 kV ledningen på østsiden av fjorden, vil være akseptabelt. For øvrig stiller de seg bak Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon tilsvarende det som ble gitt i Hardanger.

Elin Standal sendte 02.06.11 en tilsvarende uttalelse som Marta og Kjetil Standal, se over.

Øy gardslag og Myklebust gardslag skriver i brev av 26.05.11 at tidligere uttalelser i saken fortsatt gjelder. Det er kun konsesjongitt trasé 1.2.1 gjennom Follestaddalen som er akseptabel forutsatt riving av eksisterende 132 kV ledning. Alternativ 1.0 og 1.2.2 er helt uakseptable med begrunnelse knyttet henholdsvis til bebyggelse og mulig helsefare og eksponert trasé gjennom stølsområder og konflikt med nedslagsfelt for vann til Øy gardslag. Gardslagene justering av konsesjonsgitt trasé ved Stavset. De går imot utvidelse av Ørsta transformatorstasjon.

Eksisterende ledning må saneres for å unngå innramming av Hjørundfjorden med ledninger langs begge sider. Det forutsettes også full kamuflering av ny 420 kV ledning langs østsiden av fjorden. Det forutsettes forøvrig at eksisterende 22 kV, særlig over Standalseidet) kables, noe Tussa Nett har startet opp.

Omsøkte kabelløsning er etter gardslagenes mening helt uakseptabelt da det vil bety to kraftledninger gjennom deres område med mye bebyggelse nær begge ledninger, et nødvendig anlegget i Store Standal vil hindre videre utvikling av bygda og Ørsta transformatorstasjon vil bli større og dermed medføre enda større konflikter for skianlegg, landbruk og bebyggelse. Øy og Myklebust gardslag mener fagutredningene har lagt for lite vekt på de positive sidene ved å sanere eksisterende 132 kV ledning (for bebyggelse, landskap, utfartsområder i Standaldalen og Øyadalen, stølsområder på Øyaheidane, friggitt skogsareal i Follestaddalen)

Britt Standal skriver i brev av 02.06.11 at et luftledningsalternativ på vestsiden av Hjørundfjorden ikke er akseptabelt, men at saneringsalternativet på østsiden kan aksepteres. Hun vurderer å flytte til Ytre Standal men mener det er vanskelig dersom vestre løsning blir valg. Hun støtter for øvrig Ørsta kommunes krav om økonomisk kompensasjon.

Bremanger kommune

Myklebust grunneigarlag oversendte i e-post 31.05.11 uttalelse til tilleggssøknaden til formannskapet i Bremanger. Grunneigarlaget hevder at Myklebustdalen er det viktigste dalføret i kommunen og et utstillingsvindu for friluftsbaserte aktiviteter med fylkesvei 614 gjennom dalen. Området lengst vest er vernet i Sør-dalen naturreservat, i Langesjø Hyttegrend leies det ut jakt, fiske og hytter, Dalset-setra og Myklebustsetra er viktige setermiljøer med Myklebustsætra som eneste aktive seter. Myklebust grunneierlag viser til foreliggende konsekvensutredninger hvor det fremgår at en ledningstrasé og transformatorstasjon i Myklebustdalen vil gi negative virkninger for flere enn alternativene. Grunneigarlaget ber kommunen ikke fatte vedtak som kan medføre at ledningen blir liggende i Myklebustdalen.

Roald Solheim (grunneier gbnr 117/3) protesterer i brev av 29.05.11 mot konsesjonsgitt trase og transformatorstasjon i Førdedalen. Solheim mener at et alternativ med transformatorstasjon på Furuneset med kryssing over Sundet ved Sigdestadholmen, ikke er vurdert. Tidligere vurdering av et alternativ med kryssing gikk mye nærmere skolen. Han mener at rapport 11-288-1 fra Ask Rådgivning inneholder feil og mangler og at Statnett ikke har kvalitetskontrollert rapporten. Følgende påpekes:

- Feil bruk av stedsnavnet Ålfoten
- Manglende omtale av stasjonsalternativ på Furuneset

- Stiller spørsmålstegn med valg av lokaliseringer som NGI skulle vurdere med hensyn på ras.
- Rotede rapport med rotede omtale av Myklebustdalen og Førdedalen.
- Fabrikerte data om regulerte vann i Førdedalen. Dalen er tilnærmet urørt med unntak av en smal vei.
- Førdedalen er ingen hengende dal.
- Ledningstraseen går ikke forbi Førde men flere kilometer over utmarka til gården Førde.

Solheim mener at virkningene for Førdedalen ikke er hensyntatt i rapporten fra Ask og at betydningen for Myklebustsetra med folk noen uker i året, er tillagt for stor vekt sammenlignet med de fastboende på gården Førde. Det refereres til ulike sitat som viser at ledningen vil være negativt for Førdedalen.

Solheim mener at tidligere prosjektleder Magne Maurset i Statnett er inhabil pga slekt i området og krever at Maurset som nå jobber i NVE, ikke får noe med saken å gjøre.

Førde grunneigarlag v/ adv Lothe skriver i brev av 01.06.11 de med sterk bekymring ser at Statnett ikke finner grunn til å endre løsninger, dvs prioritering av andre traséalternativ/trafoplassering enn det for alt foreligger, på tross av grunneiernes og kommunens synspunkt. Grunneierne mener at utredningsarbeidet er mangelfullt og dels er gjort på feilaktige premisser. De mener at avvisningen av alternativet fra Grov over fjellet itl Åskora er mangelfullt og i direkte strid med faktiske forhold. Det vises blant annet til at snømengdene NVE rapporterer er helt andre den de som Meteorologisk Institutt har presentert i sin rapport. De mener også at en skoddefrekvens på 50 % for store deler av vintermånedene er helt galt.

Grunneierne påpeker videre at Statnett ikke har utredet det tidligere foreslåtte alternativet fra Hjelmevatnet til Åskora på høyden mellom Førdsdalen og Myklebustdalen, der traseen er foreslått over Vikaheia og kryssing av Førdspollen i god avstand fra boliger og skole. Grunneierne mener at Statnett må pålegges å utrede dette alternativet. Grunneierne mener også at tidligere vurderte alternativ 1.11.2 kan justeres noe vest og dermed unngå Ålfoten skole.

Når det gjelder plassering av transformatorstasjonen mener det fremdeles bør vurderes plassering av transformatorstasjon ved Fureneset på den tomten som grunneierne tidligere har påvist. De viser blant annet til skredvurderinger fra NGI.

Flora kommune

Ivar Svorstøl støtter i brev av 26.05.11 omsøkte trasé 1.18-2.0 fra Endestadvatnet til Naustdal. Dersom dette alternativet ikke er aktuelt, må alternativ 1.0 vurderes på nytt da det med mindre justeringer, vil være et bedre alternativ enn konsesjonsgitt trasé 1.18-1.22-2.11.

Naustdal kommune

Naustdal Skytterlag (gbnr 109/5) vil i brev av 25.05.11 holde Statnett økonomisk ansvarlig dersom valg av alternativ 1.18 medfører forringelse eller flytting av skytterbanen. De fraskriver seg også ansvaret for evt skader på en eventuell ledning som følge av prosjektiler på avveie eller rikosjett.

I brev av 14.06.11 videresender Naustdal kommune et brev med spørsmål fra skytterlaget som de ber Statnett besvare. Spørsmålene er om ledningen kan påvirke elektronikksystemet til Skytterlaget, om ledningen medfører skyteforbud og om skytterlaget kan kreve erstatning ved flytting av banen.

Helga Johanne Berge viser i brev (oversendt per e-post) 24.05.11 til tidligere uttalelser om alternativene over Ålfotbreen. Hun mener en trasé som vinkler ved Savland gjennom gammel

furuskog vil være uheldig for orrfugl og storfugl og observerte leikplasser ved Ørnefjellet og Savlandsfjellet. Det er observert ørn, hubro, hønehauk og spurvehauk i nærområdet til gården. Spenn opp mot 900 meter vil medføre høye master og forringelse av kulturlandskapet med høye master. 3 bilder av området er vedlagt.

Einar Eimhjellen påpeker i brev av 21.05.11 konsekvenser ved å velge det østligste av alternativene ved kryssing av Naustdal. I området Trodalen-Slettemark finnes en levedyktig hubrobestand og mange andre ugle- og skogsfugl. En ledningstrasé nordøst for Trodalsvatnet vil medføre en avstand på ca 1 km til Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde, mens traseen sørvest for vannet vil medføre en nærhet på ca 1,5 km.

Instedalen Krins, Midtredalen Krins, Øvre Naustdal Utmarkslag og berørte grunneiere etter 2.0/2.16-1.18 har levert en omfattende felles protest mot det omsøkte alternativet 2.0/2.16-1.18 og krever at det ikke gis konsesjon til dette alternativet. Uttalelsen er utarbeidet av Ståle Fimland, Magnus Sunde, Arne Sunnarvik, Ruth Signe Bruflo, Arild Herstad og Arne Kjell Folkestad. Krinsene, utmarkslaget m.fl. mener omsøkte alternativ 2.0/2.16-1.18 er det verst tenkelige for Naustdal hvor langt flere grunneiere og grendelag berøres av denne traseen enn ved konsesjonsgitt trasé. De er enig i Statnetts konklusjon om at det østre alternativet har flere negative virkninger enn det konsesjonsgitte, og de mener at bruk av eksisterende 132 kV trasé ved kryssing av dalen er et godt miljøtiltak.

Krinsene viser til kommuneplanen for Naustdal hvor områdene som berøres av 1.0 og 2.0-1.18 begge er definert som LNF områder. Det er planlagt 7-800 boliger i Naustdal som ikke kommer i konflikt med kraftledningen og avstanden til Naustdal sentrum er 2-3 km fra 1.0. De godtar ikke påstanden om at 1.0 er til hinder for videre sentrumsutvikling i Naustdal. Det vises også til NVEs vilkår om kabling av eksisterende 132 kV ved ny 420 kV parallelt. Det vil ikke bli gjennomført dersom 2.0 blir konsesjonsgitt og dermed vil to ledninger krysse Naustdal. Også ved 2.0 vil ledningen komme nær bebyggelse.

Det stilles spørsmålstegn ved verdien av et landskapsvernområde og et vernet vassdrag, dersom myndighetene samtidig vedtar større tekniske inngrep i disse områdene. Grunneierne har fått begrensninger på sine eiendommer som følge av vernet og kvaliteten av den urørte naturen er viktig for å kunne sikre næringsgrunnlaget i bygdene. Det vises til at 2.0-1.18 går langs Nausta og krysser mange sideelver, samt at dette alternativet kommer nær landskapsvernområdet. Tapet av inngrepsfri natur er 20 ganger større enn ved 1.0.

Omsøkte trasé 2.0/2.16-1.18 vil være synlig for mange husstander gjennom hele Naustdalen der den følger dalen fra Jubrauta til Ramsdalsheia. Ledningen blir også synlig fra Fimlandsgrenda, Tåene, Svorstøl, Savland, Byrkjeflot, Smådalen mfl., samt fra Sandfjellet i landskapsvernområdet. Vedlagt uttalelsen er det en rekke bilder hvor traseen er merket inn slik krinsene forstår traseen.

Det er registrert flere rødlistede fuglearter langs alternativ 2.0/2.16-1.18 som hubro, storlom, hønehauk og vipe. Også arter som kongeørn, havørn, skogsfugl, rype, due finnes i områdene. Krinsene krever ny utredning på konsekvenser for fuglelivet langs traseen med kartlegging av fuglearter og omfang som underlag. Tilsvarende kreves utredning av virkninger for villrein og hjort i området. Hjortejakt utgjør en betydelig næring i området og alternativ 2.0/2.16-1.18 kommer i konflikt med hjortetrekket fra Instedalen gjennom Trodalen og videre til Vassenden i Jølster.

Det kreves også ytterligere utredning av konsekvenser for reiseliv, friluftsliv, turisme og fritidsboliger for 2.0/2.16-1.18. Herunder nevnes Dalen næringsssenter, oppstartet treåring prosjekt med Bygdeutvikling i Naustdal, prosjekter i regi av skogeigarlaget, og et prosjekt om kunstvandring basert på Kjartan Slettemarks kunst i nærheten av Slettemark. Flere internettilinker er vedlagt.

Trodalen trekkes frem som et spesielt område med vakker natur, rik historie og sagn, betydningen som ferdselsvei mellom Nordfjord og Sunnfjord og mellom Naustdal og Angedal og flere kulturminner/kulturmiljø. 2.16 er planlagt nær Strandastølen og reinestølane. 2.0 vil være godt synlig fra stølen på Trodalsstrand. Ved kryssing nær gårdene Savland og Sunde går traseen i områder med mange kulturminner. Mange stølsgreider vil etter deres mening forringes også videre nordover ved Skorastølen, Herstadstølen, Kleivastølen, Fitjestølen og Hystølen hvor det flere steder også er nyere fritidsboliger. Det kreves ny utredning av kulturminner langs traseen. Dersom det gis konsesjon til 2.0/2.16-1.18 må kulturminnene graves ut for Statnetts regning.

Instadalen, Midtredalen og Ramsdalsheia er hovedinnfallsport til de store fjellområdene som er et eldorado for tur, jakt og fiske.

Fire grunneiere har konkrete planer om salg av tomter/hytter for salg og utleie og bygging av en kraftledning som omsøkt vil redusere verdien og skrinlegge planene.

Krinsene krever også utredning av konsekvenser for sandtaket på Jubrauta og fremtidig næringsutvikling og lufttrafikk i området som følge av en kraftledning etter 2.0.

Følgende vedlegg ligger ved uttalelsen: Brev til Naustdal kommune og OED om å stoppe arbeid med ny konsesjonssøknad med underskriftskampanje (ca 200 underskrifter), vernevedtak Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde, omtale av Nausta som verna vassdrag, artikkel fra Firda, utdrag frå St. meld. 26 (2006-2007) om sikring av villreinsens leveområder og Naustdal kommunes saksutredning om BUprosjekter i Instadalen.

Arne Grimseth skriver i brev av 03.06.11 at grunneiere/berørte langs alternativ 1.0 er glad for at departementet har tatt Naustdal kommunestyre sine vedtak av 14.5.2009 og 1.6.2011 til følge, og at det nå foreligger en søknad på alternativ 1.18. Grimseth viser til at det ligger flere hus nærmere kraftledningen langs alternativ 1.0 enn 1.18 (6 bolighus 100-200 meter unna og 7 bolighus 200-300 meter unna versus ingen 100-200 meter unna og 2 bolighus 200-300 meter unna). Han viser også til at det er flere hus som ikke er avmerket på Grimset i mottatt kartmateriale. Det gjelder 3 nye bolighus, en fritidsbolig og en fiskebu). Grimseth er videre uenig i at det vil gå med 20 ganger så mye urørt natur langs 1.18, og peker på at området Grimset/Helgås og Schei/Jonstad er de mest brukte turområdene i Naustdal. Grimseth er videre kritisk til at det kun har vært holdt lukkede møter for grunneierne langs 1.19 i forbindelse med tilleggsøknaden, og at det hadde vært nyttig for andre å få den informasjonen som kom frem. Grimseth mener at Statnett ikke har lagt nok vekt på hensyn til boområder og bebyggelse når det gjelder vurderinger av de to hovedløsningene i Naustdal. Grimseth påpeker at Statnett tidligere ikke valgte å omsøke det østre alternativet på grunn av økonomi. Han mener at forskjellen nå er blitt så liten at den ikke kan tillegges stor vekt.

Grimseth viser for øvrig til kommunal behandling av søknaden i de ulike kommunene, og mener at det er uklart hva Førde kommune mener om det østre omsøkte alternativet da de kun har foreslått kompenserende tiltak på konsesjonsgitt trasé.

Arild Herstad grunneier langs 1.18 i Naustdal og skriver i epost av 03.06.2011 tiltaket er svært konfliktyllet og at han ikke kan akseptere et slikt miljøinngrep når han selv må forholde seg til at elva Nausta er vernet. Herstad viser til at ledningen vil gå gjennom inngrepsfri natur og være svært synlig. Han viser til at fagutredningene konkluderer med at 1.18 har større negative konsekvenser enn konsesjonsgitt 1.0. Herstad ønsker departementet på befaring og ønsker også at det blir klagemulighet på et eventuelt vedtak langs 1.18. Han er fornøyd med tilleggsøknaden, men ønsker ytterligere utredninger innenfor landskap, friluftsliv, reiseliv, landbruk, biologisk mangfold og kulturminner og

kulturmiljø siden tiltaket vil ha store negative konsekvenser. Herstad skriver avslutningsvis at han har vanskeligheter med å forstå hva som faktisk ligger i kommunens høringsuttalelse.

Førde kommune

Audun Indrebø (grunneier Indrebø) protesterer i brev av 13.05.11 (oversendt i e-post 25.05.11) mot de omsøkte alternativene over Indre Angdedal eller Indre Naustdal. Han viser til at det omsøkte alternativet vil gå 280 meter fra seks boliger med barnefamilier der den planlegges å krysse Angedalen og at den vil være godt synlig også fra annen bebyggelse lenger øst for traseen. Den omsøkte traseen gjennom trodalen vil komme i konflikt med Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde. Indrebø påpeker at de faglige argumentene om at 1.0 vil gi minst konsekvenser for omgivelsene må telle tyngst i denne saken hvor ingen vil ha ledningen nær sine boområder.

Frode Svalheim m.fl. protesterer i brev av 31.05.11 på omsøkte alternativ over Indre Angedal og Trodalen på vegne av grunneiere og beboere i byggefeltet på Eikeland (16 navn på lista). De påpeker at fagutredningene om landskap, kulturminner, naturmiljø, friluftsliv, inngrepsfri natur og landbruk konkluderer med at virkningene av ledningene vil være minst ved valg av konsesjonsgitte alternativ 1.0 parallelt med eksisterende 132 kV ledning.

Beboerne er bekymret for livs- og bokvalitet ved Eikeland dersom ledningen blir bygget etter alternativ 2.0. De som bor i Angedal har valgt dette ut fra muligheten til å være nær flotte friluftsområder og urørt natur. Herunder påpekes spesielt Trodalen som er et mye brukt turområde hele året, som brukes i skolesammenheng og som er kulturhistorisk interessant som den gamle ferdselsveien mellom Naustdal og Førde. Det er også setre og setertufter i området. Dalen er leveområde for rype og skogfugl med rypetrekke fra Sandfjellet til Krana. Det påpekes at kongeørn hekker her og at det trolig er hubro i området.

Beboerne mener at en ledning etter alternativ 2.0 vil være provoserende i lys av det forholdsvis nylig vernede Naustdalvassdraget og det nylig vernede Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde. Områdene er underlagt nasjonalt vern for å ivareta viktige naturverdier, herunder landskapsbildet. Innbyggerne er i ferd med å utvikle disse vernområdene til noe positivt for verdiskaping og bosetting og en kraftledning på tvers av og nær disse områdene, er ikke ønskelig. Beboerne håper at det politiske vedtaket om valg av kraftledningstrasé fattes på et godt faglig grunnlag.

Erik Solheim påpeker i brev av 04.06.11 at konsesjonsgitte 1.0 vil være skadelig for gårdsbruket hans i Flugedalen. Han mener at forskjellene mellom alternativene er mindre enn fagkonklusjonene skulle tilsi når tilgjengelig materialet vurderes. Han fraråder 2.14 som han mener kun er et ønske om å skyve ledningen ut av kommunen da denne traseen vil være eksponert fra alle kanter. Det påpekes at 2.0 og 2.12 ikke vil gi kryssing av Jølstra to ganger. Solheim er uenig i en del av fagrapportenes konklusjoner og hevder at disse delvis er i motstrid med tidligere utredninger. Når det gjelder landskap, viser han til konsekvensutredningen som rangerer hovedalternativ 1 etter hovedalternativ 2 og hvor Flugedalen blir trukket frem spesielt og hvor 2.12 anbefales nordover fra Moskog. Tilsvarende prioritering er gjort for kulturminner og også her er Flugedalen og Fossen trukket frem som de eneste lokalitetene sør for Bremanger med stor verdi. For friluftsliv påpeker han at Trodalen er trukket frem som et spesielt viktig friluftsområde, mens Eikåsheia etter hans vurdering er mye mer brukt. De fleste som går på Eikåsheia går via Flugedalen eller ved Ryggjabrua. Solheim mener at tidligere fagrapporter må forstås som at alternativ 2.0 er bedre for friluftslivsinteresser enn 1.0 på den aktuelle strekningen opp til Endestadvatnet. Når det gjelder biologisk mangfold viser han til fagrapportene som sier underlagsmaterialet er mangelfullt og at det derfor er vanskelig å rangere alternativene selv om konklusjonen tilsier at alternativ 1.0 prioriteres først.

Audun og Jofrid Kidøy protesterer i brev av 02.06.11 på omsøkte alternativ 2.0. De påpeker at 2.0 tidligere har vært omsøkt som en del av et hovedalternativ øst for Ålfotbreen, men at det er helt ulogisk å forlenge traseen unødvendig for å unngå kryssing nær Naustdal sentrum. De kan ikke se at kraftledningen etter konsesjonsgitt 1.0 vil være til hinder for sentrumsutvikling i Naustdal og mener at fremtidig boligutbygging i Naustdal vil skje ved fjorden og ikke i dette jordbruksområdet.

Følgende momenter taler etter deres mening imot alternativ 2.0:

- Nær bebyggelse i Jøster og i Angedalen.
- Unødvendig lang og eksponert trasé.
- Nær landskapsvernområdet og langs et vernet vassdrag.
- Krysser Angedalen nesten på bredeste punkt og medfører kryssing av Angedalen to forskjellige steder siden 132 kV ledningen blir stående.

Kidøy påpeker også prosessen med at dette alternativet tidligere har blitt trukket av Statnett, at NVE ikke har bedt Statnett omsøke dette og at et endelig vedtak om 2.0 ikke vil gi de som da berøres, klagerett.

John Arthur Kvamme skriver i brev av 02.06.11 at 852 voksne personer har skrevet seg under på ”Underskriftsliste mot 420 kV kraftlinje, trase 1.0 kryssande Førde kommune ved Tefre/Kvamme/Hjelle”. Underskriftene ble innsamlet høsten 2010 og er overlevert Førde kommune mai 2011.06.13

John Arthur Kvamme uttaler seg på vegne av grunneierne Kvamme, Tefre, Solheim og Aase i Førde i brev av 04.06.11. Han viser til rådslagningsmøte i Førde 20.10.10, de ulike kommunenes syn og tidligere vedtak i fylket og kommunene, der en ønsker en annen trase enn 1.0. Kvamme viser også til uttalelse fra Erik Solheim der han konkluderer med at det ikke er vesentlige forskjeller når det gjelder miljøkonsekvenser av de to aktuelle hovedalternativene på strekningen. Kvamme reagerer på at Statnett har prioritert alternative 1.0 og ikke ser ut til å ha tatt inn over seg begrunnelsen for at det ble bedt om å omsøke østlig trasé 2.0, som var å unngå sentrumsnær arealer og konflikt med eksisterende og planlagt bebyggelse. Kvamme mener også at Statnett ikke skiller mellom bebyggelse innenfor og utenfor 100-meters beltet når det gjelder EMF-belastning. Kvamme viser konkret til konsekvenser for grunneierne i Førde (bolighus til Nordberg, Tefre Ridegard) og turområdet mot Flugedalen/Eikåsnpa og Førdsnpa.

Kvamme viser videre til vedtak i Førde kommune 26.05.11 der det anbefales at en følger alternativ 1.0 under vilkår om at eksisterende 132 kV blir lagt i jordkabel over dalen forbi Kvamme med en sløyfe til Tefre transformatorstasjon. Kvamme skriver at dersom NVE mener at Førde kommune ikke har tatt stilling til saken på rett grunnlag (vilkår om kabling av 132 kV) ber han om at kommunen får anledning til å uttale seg på nytt.

Berit Bekø Tefre skriver i brev av 01.06.11 at har etablert og driver Tefre Ridegard i Førde og pakta nabogården Kvamme. Hun påpeker at en sentrumsnær trasé 1.0 vil gå midt i aktivitetsområdet deres. Hun viser til møter med grunneiere i Naustdal og mener at dette har gitt en vurdering i disfavør av alternativ 1.0. Hun ber NVE vektlegge dette ved videre saksbehandling.

Jølster kommune

Otto Leif Østenstad skriver i brev av 22.05.11 på vegne av grunneiere i Jølster kommune følgende:

"Vi meiner allereie konsesjonsgjeven trase, 1.0 er den beste løysinga for val av trase og må veljast. Vi finn ingen faglege element i tilleggsgutgreiinga som tilseier at det er komne nye opplysningar i saka sidan konsesjon vart gjeven. Tilleggsgutgreiinga styrkar tidlegare gjeven konsesjon.

Alternativa 2.0 og 2.12 gjennom Jølster er totalt uakseptable for oss som grunneigarar.

Dersom utfallet til slutt, stikk i strid med alle faglege grunngevingar, skulle bli at Olje og energidepartementet gjev konsesjon for ein anna trase enn 1.0, er 2.14 det einaste alternativet som kan vurderast. Skal vi akseptere denne traseen, må det gjerast eit arbeid for å finne den beste plassering av mastepunkt, og det må utgreiast og gjennomførast kamuflering av master og liner. Alt må skje i ein god og open dialog med alle grunneigarar og kommunen."

Forøvrig skriver Østenstad at prosessen med å uttale seg til deler av en sammenhengende trasé fremstår som uryddig og uforutsigbar. Statnett lovet en visualisering av de alternative traseene i Jølster, men det konstateres at NVE ikke har innkalt til et åpent møte i forbindelse med høringen av tilleggssøknaden og at grunneierne derfor ikke har fått sett disse visualiseringene. Tidligere argumentasjon mot 2.0 og 2.12 opprettholdes med hovedvekt på hensynet til bebyggelse, skogsdrift, seterområder, viktige områder for fugleliv og hjort med mer.

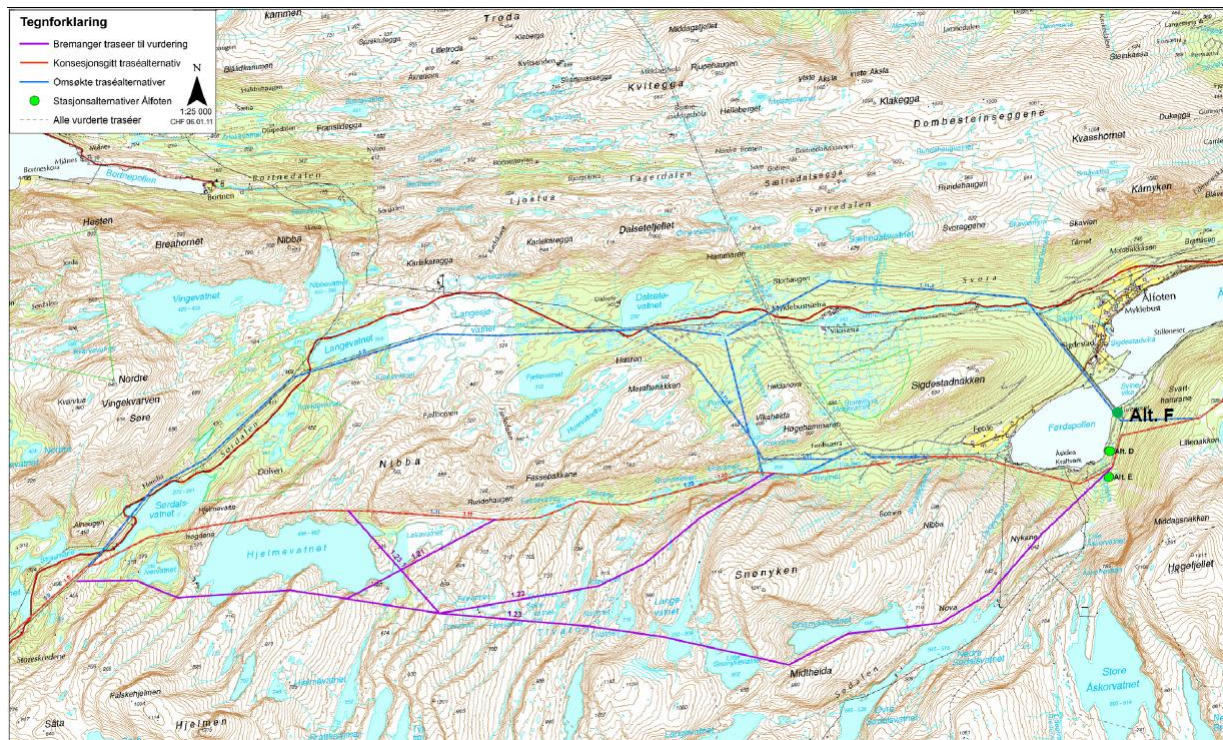
Arild Bruflot på vegne av Margit Bruflot skriver i epost av 03.06.11 at det er med undring de på ny har blitt involvert i denne kraftledningen. De viser til brev av 2008, der det går fram at de ikke lenger er part i saka, og det faktum at det allerede finnes en konsesjonsgitt trasé. Framføring av ledningen etter alternativ 2.16 / 2.0 vil være svært uheldig for Trodalen, som per i dag framstår som noenlunde inngrepsfri. Han mener det er fristende å gjøre ordføreren i Jølster kommune sine ord til sine egne: "Ein kan undre seg over om alternativa 1.18 -2.16 og 2.0 er komne på bana for å råke flest mogeleg grunneigarar og øydelegge mest mogeleg natur."

Andre

Dagfinn Leira (Ålesund) går i brev 18.04.11 i mot den omsøkte kraftledningen og viser til flere punkter i tilleggssøknadene som viser at de omsøkte anleggene vil medføre store landskapsinngrep. Brevet inneholder en rekke henvisninger til andre kraftutbyggingssaker bl.a. med småkraft, som er med på å underbygge hans argumentasjon om at dette inngrepet ikke er ønskelig.

5.1 NVEs vurdering av nye trasealternativer og plassering av Ålfoten transformatorstasjon i Bremanger

Statnett har vurdert fem kombinasjonsalternativer for alternative traseer sør for Førdedalen i tråd med OEDs krav 09.11.10. Alternativene gjør at man på hele eller deler av strekningen unngår direkte berøring av Førdedalen. Alternativ 1.23 forutsetter at transformatorstasjonen flyttes ned til Førdspollen, mens de resterende alternativene kan realiseres både med en transformatorstasjon i Førdedalen og ved Førdspollen. Statnett har ikke omsøkt noen av de utredede traseene.

Figur 1: De nye traseene er vist med lilla streker, rød strek er konsesjonsgitt trasé og blå streker viser tidligere omsøkte traseer.

Traseer

I fagutredning for landskap vurderes alle de nye alternativene til å være mer synlige i landskapet enn det konsesjonsgitte selv om også dette vurderes til å gi store til middels virkninger. Det er særlig plassering av Ålfoten transformatorstasjon ved Førdspollen og kryssing av det karakteristiske trappelandskapet som trekkes frem av fagutrederen.

Ingen av traseene på strekningen Sørvaldalen-Ålfoten er vurdert til å gi mer enn små virkninger for kulturminner og kulturmiljø. Alternativ 1.23 som går lengst inn i fjellområdet, vil etter fagutreders vurdering gi minst virkninger for registrerte kulturminner og kulturmiljø. For dette alternativet er det i hovedsak hytte ved Laukvatnet, turområde nær denne og innsyn til en transformatorstasjon i Førdspollen som trekkes frem.

I fagutredning for friluftsliv og turisme, vurderes alle de alternative traseene til å gi uheldige virkninger for friluftslivsinteresser. Ålfotbreområdene er et regionalt viktig friluftsområde, mens Førdedalen først og fremst brukes av lokalbefolkningen. Fagutredere har i sin prioritering, vurdert at det er viktigere for friluftinteressene å unngå det spesielle fjellandskapet hvor ledningen vil bli veldig eksponert på tvers av trappetrinnlandskapet enn å unngå Førdedalen.

Alle alternativene vil berøre noen inngrepsfrie naturområder, men reduksjonen er forholdsvis små for alle traseene. Alternativ 1.23 som går lengst inn i fjellområdet og vil redusere definert INON med i underkant av 3 km² i sone 1. Reduksjonen er ikke så stor at det vil ha noe avgjørende betydning for valg av trasé men denne traseen er som omtalt over, den som i størst grad går på tvers av landskapsformene i et område som oppleves som urørt selv om flere av vannene øst for traseen er regulert. Samtidig vil traseen ikke være synlig fra bebyggelsen i Førdspollen med unntak av traseen ned fra fjellet. Denne traseen er dermed mer i tråd med innspillene om en alternativ trasé mellom Grov

og Ålfoten som gjør at man slipper en ny 420 kV ledning i Førdedalen og Myklebustdalen og at ledningen kommer lenger unna bebyggelse. Se lenger ned for mer om dette traséforslaget.

De utredede traseene berører i det vesentlige de samme naturlokalitetene som konsesjonsgitte trasé som ble vurdert til å gi liten negativ konsekvens for biologisk mangfold. Når det gjelder alternativ 1.23 vurderes imidlertid konsekvensene som middels til store negative fordi kryssing av foldelandskapet vil kunne medføre kollisjonsfare for rovfugl og vannfugl, samt at en transformatorstasjon med tilhørende rassikring ved Førdspollen vil medføre reduksjon av areal med verdifull gammel løvskog.

En fritidsbolig ligger nærmere enn 100 meter fra de utredede traseene ved Løkatvatnet. Etter konsesjonsgitt trasé ligger to fritidsboliger på Førdesetra 75 meter fra konsesjonsgitt ledningstrasé ved nordsiden av Vasslidvatnet.

Landskapet sør for Førdedalen er spesielt med sine trappetrinnsformasjoner. Etter NVEs mening vil en kraftledning på tvers av disse formasjonene være uheldig da ledningen bryter med retningene i landskapsformene og gjør at kraftledningen blir svært eksponert. Selv om traseene er planlagt utenfor vernegrensen til Ålfoten landskapsvernområde, vil en slik kraftledning visuelt påvirke store deler av dette fjellområdet. NVE er derfor enig med fagutrederne både på landskap og friluftsliv at de utredede traseene vil kunne gi flere negative visuelle virkninger enn konsesjonsgitt trasé. Forskjellen i vurderte virkninger av konsesjonsgitt trasé og de utredede traseene er små for de andre fagtemaene. Når det gjelder vurderinger av konsesjonsgitt trasé, se Bakgrunn for vedtak av 10.06.09.

Nye traséforslag i høringen

Felles for de fleste innspillene som gjelder den konsesjonsgitte traseen i Førdedalen, er et ønske om å flytte traseen ut av dette trange dalføret. Flere av høringspartene mener at konfliktene blir enda større ved å flytte traseene lenger sør på grunn av det spesielle fjellandskapet med trappetrinnsformasjoner og nærheten til landskapsvernområdet. Dermed går forslagene ut på å legge traseen lenger nord og dermed enten mellom de to dalførene Myklebustdalen og Førdedalen eller i Myklebustdalen. De foreslåtte traséjusteringene er varianter over tidligere omsøkte trasé gjennom Myklebustdalen og mellomløsninger på høydedraget mellom dalførene. Statnett har ikke utredet ytterligere alternativer nord for Førdedalen da kravene fra OED spesifikt påla Statnett utrede alternativer på sørsiden av dalen.

Fylkesmannen stiller spørsmålstegn ved om alternativ trasé over Hjelmevasshøgdene og nord for Langesjøvatnet er utredet. En trasé på nordsiden av fylkesvei 614 gjennom Myklebustdalen er ikke utredet. NVE kan heller ikke se at det vil løse noen av de problemstillingene som ble vektlagt da NVE valgte Førdedalen fremfor Myklebustdalen til fremføring av ledningen. En trasé nord for veien, vil medføre kraftledningstraseer på begge sider av veien i et forholdsvis flatt og åpent landskap. Her vil det etter NVEs mening, være bedre å samle inngrepene på en side av dalen dersom ledningen skal gå gjennom Myklebustdalen og velge tidligere konsesjonssøkte trasé.

Turlaget foreslår å vurdere en trasé gjennom Myklebustdalen fra mellom Sjørdalsvatnet og Hjelmevatnet til en hylle sørøst for Sjørdalen naturreservat og videre nord for Nibba og østover forbi Førdesetra til konsesjonsgitte transformatorstasjon. Dette er slik NVE forstår det en justering av omsøkte trasé gjennom Myklebustdalen slik at ledningen går lenger sør og i utkanten av dalrommet enn tidligere konsesjonssøkte trasé. Dette er etter NVEs vurdering en mulig trasé rent teknisk men linjeføringen vil bli mer uryddig enn ved tidligere konsesjonssøkte trasé pga større høydeforskjeller i terrenget dersom traseen trekkes nærmere Nibba. Statnett har ikke konkret vurdert en slik trasé, men NVE kan ikke se at en slik trasé har vesentlige fordeler sammenlignet med tidligere konsesjonssøkte trasé, muligens med unntak av passering av Sjørdalen naturreservat. Da Statnett omsøkte en trasé i

Myklebustdalen, ble det tatt utgangspunkt i å samle inngrepene i dalen og parallellføring der dette var mulig, ble lagt til grunn.

Sogn og Fjordane fylkeskommune ber om en justering av konsesjonsgitte trasé gjennom Førdedalen slik at traseen blir liggende i åssiden mellom Førdedalen og Myklebustdalen. Dessuten ønsker de at Ålfoten transformatorstasjon plasseres nede ved sjøen uten at lokaliseringen spesifiseres nærmere. Fylkeskommunen har ikke spesifisert traseen nærmere. Roald Solheim etterlyser en vurdering av plassering av transformatorstasjonen på Furuneset med kryssing av Sundet ved Sigdestadholmen lenger unna skolen enn tidligere vurdert. Også Førde grunneigarlag mener en justering av 1.11.2 lenger vest må vurderes med plassering av transformatorstasjonen på Furuneset og føring vestover over Vikaheia. Det å legge traseen i høydedraget mellom dalene, vil etter NVEs mening forsterke det visuelle inntrykket av ledningen totalt sett. Ledningen vil bli synlig over en lengre strekning når man kjører opp gjennom Sørtdalen, samt være synlig fra det meste av veien gjennom Myklebustdalen og mange områder av Førdedalen. Ledningen vil bli stående i silhuett fra mange steder og dermed forsterke synligheten av anlegget. Det som eventuelt vil bli mest synlig ved en slik trasé, er kryssingen av Førdspollen ved en eventuell transformatorstasjon nede ved sjøen. NVE er kjent med at SFE Nett AS nå søker om å få omstrukturere eksisterende nett i Ålfoten området. Dette innebærer blant annet at eksisterende spenn over Førdspollen med en mast midt i pollen, vil bli revet. NVE mener det vil være visuelt uheldig å krysse pollen med en ny 420 kV ledning. En slik løsning er tidligere utredet og omsøkt av Statnett som alternativ 1.11.2. Statnett prioriterte dette alternativet bak en trasé via Førdedalen da miljøvirkningene, herunder eksponering av anlegget, ble vurdert som større. Etter NVEs mening vil mindre justeringer av denne traseen ikke løse hovedutfordringen med kryssing av Førdspollen. NVE kan ikke se at nye foreslåtte traseer nord for Førdedalen vil gi bedre løsninger enn de som allerede er konsesjonssøkt. Vi ser derfor ikke grunnlag for å kreve ytterligere utredning av flere alternativer i området selv om vi erkjenner at ledningen i utgangspunktet teknisk kan legges nesten hvor som helst i området nord for Førdedalen. En rekke traseer og justeringer har vært utredet i området, og NVE mener at dette har gitt et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

Bremanger kommune krever at en trasé fra Grov til Storbotn må utredes tilstrekkelig med hensyn til klimalaster og meteorologiske forhold basert på lokale målinger. Dette støttes av Førde grunneigarlag. Både Solheim og Førde Grunneigarlag mener utredningene er mangelfulle og faktiske opplysninger om klima og vær betviles. Denne traseen har også tidligere vært fremmet som et alternativ og NVE omtalte dette i notatet Bakgrunn for vedtak 10.06.09 i kapittel 7.2.4. NVE kan ikke se at høringsinnspillene fremme nye argumenter som tidligere ikke har vært diskutert.

Vi konstaterer at høringspartene fortsatt mener at utredningene er mangelfulle og feilaktig. Både Meteorologisk Institutt og Norges Geotekniske Institutt (NGI) har gjort nye og oppdaterte vurderinger av alternativene på sørsiden av Førdedalen. Forslaget om en alternativ trasé fra Grov til Åskåra er ikke direkte vurdert i disse notatene, men trasé 1.23 går delvis inn i det området som ville vært aktuelt for en slik trasé. Notatene fra henholdsvis januar og februar 2011, bekrefter Statnetts tidligere konklusjoner om is, vind, snø og rasforhold i området. Konklusjonene om at det er betydelige klimatiske utfordringer ved å velge alternativer på tvers av dette fjellpartiet står fast. Det sies samtidig at Statnett har ledninger i tilsvarende områder ellers i landet, men at trasé 1.22 og 1.23 vil være vesentlig mer utsatt for vær og klimapåkjenninger enn konsesjonsgitte trasé. Det som er Statnetts hovedargument i mot de sist utrede traseene, er imidlertid at de er svært vanskelig tilgjengelige vintertid. Meteorologisk Institutt anslår at det er tåke opp mot 50 % av tiden om vinteren som gjør helikoptertrafikk vanskelig eller umulig. I tillegg gjør store snømengder det vanskelig å ferdes på bakken vinterstid. Fagvurderingene fra NGI og Meteorologisk Institutt er i samsvar med vurderinger som tidligere er gjort for et eventuelt traséalternativ fra Grov til Åskåra. NVE har ikke grunnlag for å betvile disse vurderingene. NVE mener at de utredede alternativene på sørsiden av Førdedalen, samt

sannsynligvis også et alternativ fra Grov til Åskåra, er mulige ut fra rent byggetekniske hensyn. Driftshensyn (først og fremst manglende tilgjengelighet ved feil) og hensyn til forsyningssikkerhet tilsier imidlertid at dette vil gi et langt mindre robust sentralnett på strekningen. NVE er derfor enig i Statnetts vurdering om å ikke omsøke disse alternativene.

Plassering av Ålfoten transformatorstasjon

OED ba Statnett utrede en alternativ lokalisering av Ålfoten transformatorstasjon ved Åskåra kraftverk. NVE gjør oppmerksom på at Statnett også tidligere har utredet ulike lokaliseringalternativer for Ålfoten transformatorstasjon. Etter krav om tilleggsutredninger fra NVE, utredet Statnett åtte ulike plasseringer i Ålfotenområdet i tilleggssøknaden som kom høsten 2008. Tre av disse ble omsøkt; to i Førdedalen og en i Myklebustdalen. Det ble utredet tre ulike plasseringer øst for Åskåra kraftverk nede ved fjorden. Det alternativet som nå Statnett nå har utredet videre, er alternativ D fra tilleggssøknaden høsten 2008, som er det alternativet som ligger nærmest Åskåra kraftverk i tråd med kravene fra OED.

Både Roald Solheim og Førde grunneigarlag etterlyser en vurdering av plassering av transformatorstasjonen på Furuneset. Over Furuneset går det i dag en eksisterende 66 kV ledning som SFE Nett AS har søkt om å få rive. Dette alternativet er ikke konkret vurdert av Statnett men NVE konstaterer at NGI i sin fagrapport har vurdert tre alternativer øst for Åskåra transformatorstasjon. Dette er basert på tidligere alternativ D, E og F. Alternativ F er ikke sammenfallende med tidligere vurderte alternativ F i Svinevika men er flyttet til Furuneset. Det betyr at NGI har gjort vurdering av risiko for skred på Furuneset. Konklusjonen er at det sannsynligvis ikke er behov for sikring av en eventuell transformatorstasjon på Furuneset. I brev av 27.09.11 bekrefter Statnett at Furuneset ikke er like skredutsatt som andre vurderte lokaliseringer øst for Åskåra. De sier samtidig at en del av de anleggstekniske utfordringene allikevel fortsatt vil gjelde for denne lokaliteten.

En transformatorstasjon ved Førdspollen enten rett øst for Åskåra eller på Furuneset, vil etter NVEs mening bli unødvendig eksponert i landskapet. Ved fjorden er det ingen vegetasjon eller landskapsformer som skjærer for innsyn. Bygging av en transformatorstasjon slik det er utredet i Statnetts tilleggssøknad av april 2011, viser at det er nødvendig med store terrenginngrep med sprenging for å få nok plass og med støtteforbygninger oppover i fjellsiden for å sikre anlegget mot ras. Dette vil medføre at anlegget blir svært synlig fra det meste av bebyggelsen i Ålfoten området, samt fra båt/skipstrafikk. NVE mener at en transformatorstasjon på dette spenningsnivået vil bli langt mer "gjemt" dersom den plasseres på konsesjonsgitt lokalisering i Førdedalen. Her vil terreng og vegetasjon bidra til å skjule anlegget helt eller delvis på litt avstand.

Statnett har valgt å ikke omsøke en plassering av Ålfoten transformatorstasjon ved Førdspollen. Begrunnelsen er knyttet opp til plassmangel, behov for omfattende rassikring, større virkninger for omgivelsene og høyere kostnader. NVE er enig i Statnetts vurderinger av alternative transformatorstasjoner og grunnlaget for å ikke omsøke vurderte lokaliseringalternativer ved Førdspollen.

Til orientering vil NVE opplyse om at to prosjekter fra Sogn og Fjordane Energi Nett AS er til behandling i NVE. Begge prosjektene er knyttet til en ny transformatorstasjon i Ålfotenområdet. Det foreligger en søknad om ca 17 km ny 132 kV Ålfoten-Åskåra-Øksenelvane-Kroknakken som innebærer oppgradering av eksisterende 66 kV ledning på strekningen, ny transformatorstasjon i Øksenelvane og sanering av ca 22 km ledning på henholdsvis 132 kV og 66 kV spenningsnivå i området. NVE har også mottatt en melding om en 132 kV ytre ring Nordfjord som innebærer en ny ca 66 km lang 132 kV kraftledning Svelgen-Hennøy-Bremangerlandet-Deknepollen-Bryggja, forsterking av 132 kV Svelgen-Ålfoten, nye 132/22 kV transformatorstasjoner på Hennøy og Bremangerlandet for

planlagte vindkraftverk, utvidelse av eksisterende transformatorstasjoner i Svelgen, Deknepollen og Bryggja og sanering av ca 70 km eksisterende 66 og 132 kV ledninger (hovedsakelig i Bremanger kommune). NVE konstaterer at etablering av en ny transformatorstasjon i Ålfoten vil få betydning for fremtidig utvikling av nettet i området. En ny transformatorstasjon åpner muligheten for å oppgradere eksisterende nett, sanere deler av eksisterende nett og at det kan komme nye ledninger for å tilknytte nye produksjonsanlegg for fornybar el-produksjon. NVE mener en transformatorstasjon i Ålfotenområdet er nødvendig for å få til en nødvendig oppgradering og sanering av eksisterende kraftledningsnett i området. Den er også avgjørende for å få realisert ny vindkraft- og vannkraftproduksjon i denne delen av Sogn og Fjordane. NVE ønsker å understreke dette selv om klagen først og fremst gjelder plasseringen av stasjonen og ikke på behovet for stasjonen.

Konklusjon

NVE registrerer at Fylkesmannen støtter Statnetts vurderinger om ikke å omsøke traseene på sørsiden av Førdedalen ut fra nærhet til landskapsvernområdet og at traseene vil gå gjennom det særegne trappelandskapet i området. Dette synspunktet deles av Sogn og Fjordane Turlag. Heller ikke lokalt er det støtte til de utrede traseene på sørsiden av dalen. Grunneiere i Førdedalen og Bremanger kommune fastholder imidlertid at en trasé mellom Grov og Åskåra må vurderes og ulike forslag på nordsiden av Førdedalen er også mottatt. NVE konstaterer at motstanden mot den konsesjonsgitte kraftledningen gjennom Førdedalen med Ålfoten transformatorstasjon nederst i dalen, er stor lokalt. Grunneiere i Myklebustdalen har også engasjert seg i tilleggsutredningene og understreker at de ikke vil akseptere konsesjon til tidligere omsøkt løsning gjennom Myklebustdalen som et alternativ til konsesjonsgitt løsning gjennom Førdedalen.

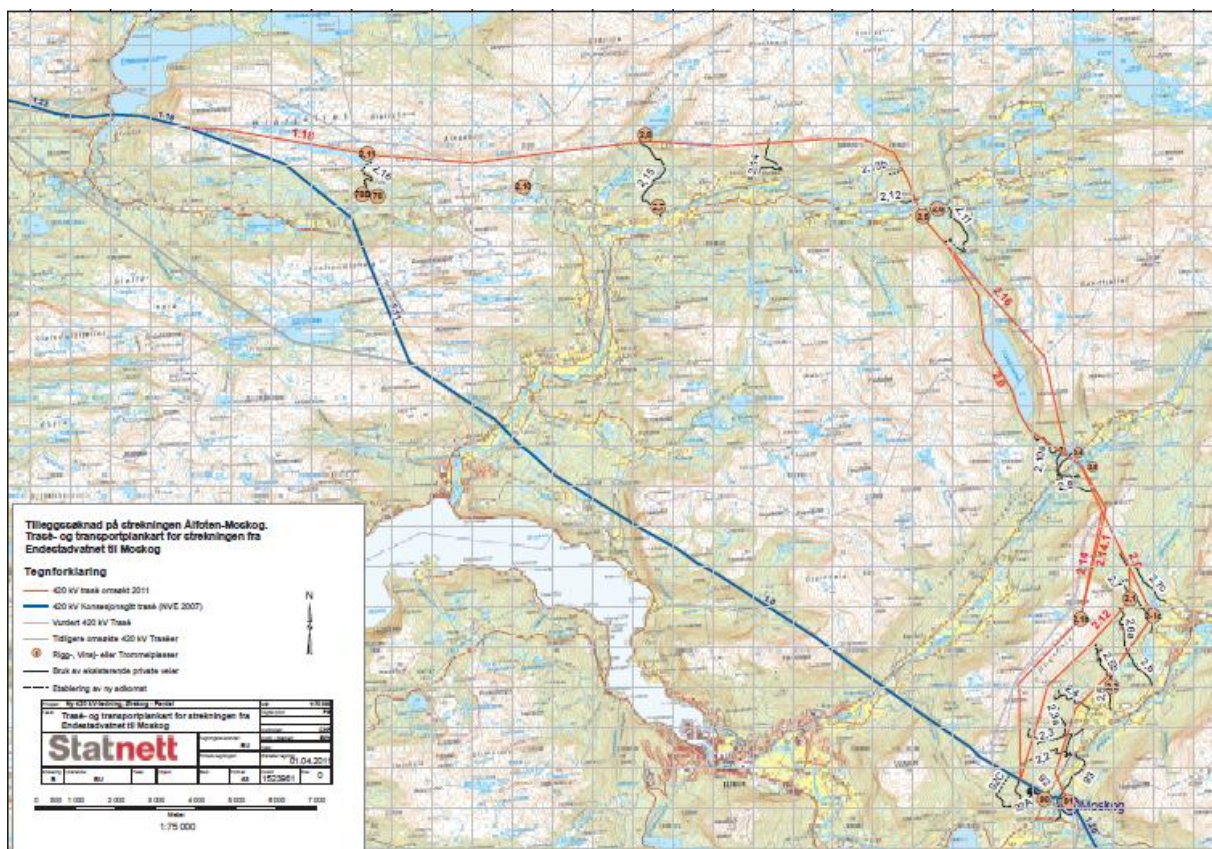
Bremanger kommune mener Statnett ikke har utført det oppdraget de fikk fra OED om å utrede og omsøke nye traseer i Bremanger. Statnett har valgt å ikke søke om noen av de utredete traseene i Bremanger med begrunnelse i klima og vær i området. Statnett har vurdert at de alternative traseene ikke vil gi tilstrekkelig forsyningsikkerhet. På bakgrunn av de risikovurderingene som er presentert i søknaden, mener NVE at det er riktig at disse alternativene ikke omsøkes. NVE vurderer at utredningene tilfredsstiller kravet fra OED i brev av 09.11.10.

Statnett har gjort grundige vurderinger av ulike plasseringer av nye Ålfoten transformatorstasjon øst for Åskåra som ønsket lokalt. NVE er enig i Statnetts vurderinger om at disse ikke er gode løsninger verken økonomisk, teknisk eller miljømessig. Forslagene om nye traseer enten nord eller sør for Førdedalen for å unngå dette dalføret, er alle basert på at transformatorstasjonen også flyttes ut av Førdedalen. Det eneste aktuelle alternativet da, er etter NVEs mening omsøkte alternativ H i Myklebustdalen. Også da er videre traséføring mot Eid avhengig av å gå innom Førdedalen dersom man skal unngå en kryssing over Førdspollen. Som NVE tidligere har vurdert, vil en 420 kV ledning gjennom Førdedalen i sterk grad prege landskapet i dalen og vil kunne oppleves negativt for grunneierne og de som bruker dalen. Samtidig vil ledningen og transformatorstasjonen være lite synlig for de aller fleste som bruker Ålfotbreområdet som friluftsområde, bebyggelsen i Ålfoten og de som ferdes gjennom Bremanger kommune langs riksveien.

NVE kan ikke se at det i løpet av høringen har dukket opp nye argumenter som ikke ble vurderte da NVE fattet konsesjonsvedtak i juni 2009. NVE støtter Statnetts vurdering av de vurderte alternativene på sørsiden av Førdedalen og ser ikke grunnlag for å be Statnett vurdere å omsøke disse. NVE fastholder våre tidligere vurderinger og anbefalinger av konsesjonsgitt trasé og lokalisering av 420 kV kraftledningen gjennom Førdedalen og Ålfoten transformatorstasjon på alternativ B i Førdedalen.

5.2 Vurdering av ny omsøkt trasé Endestadvatnet-Moskog og vurdering mot konsesjonsgitt trasé

Statnett har omsøkt et østlig hovedalternativ 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) i tillegg til konsesjonsgitte alternativ 1.0. Denne traseen er 8-9 km lengre (flere underalternativer) enn 1.0 og går videre østover fra Endestadvatnet til Ørnefjellet innerst i Naustdalen før traseen krysser over Naustdalen ved Slettemark og Savland gjennom eller langssetter Trodalen, krysser Angedalen ved Eikelandsmyrene og passerer nordvest for kulturlandskapet ved Hjelmbrekka, Dalen og Eikås sørvestover mot Moskog transformatorstasjon. Statnett har omsøkt to alternative traseer ved passering av Trodalen – 2.0 langs vestsiden av Trodalsvatnet og 2.16 på fjellet øst for Trodalsvatnet. Statnett prioriterer 2.16 foran 2.0 på denne strekningen. I Jølster har Statnett omsøkt tre alternative traseer (2.0, 2.12 og 2.14/2.14.1) fra Kariknausen til Moskog uten prioritering mellom alternativene.

Figur 2: Kart over omsøkte traseer mellom Endestadvatnet og Moskog.

Trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) har også tidligere i konsesjonsprosessen vært utredet. Sørligste halvdel har også vært omsøkt som en del av et gjennomgående alternativ fra Moskog til Åskåra øst for Ålfotbreen. NVE vurderer ikke traseene i sin helhet eller konsekvensutredningene systematisk, men velger å kommentere temaer og områder som ikke tidligere er vurdert i NVEs konsesjonsbehandling, der vi er uenig med konsekvensutredningen eller der det fremkommer tilleggsopplysninger gjennom mottatte innspill/befaringer.

Visuelle virkninger

Fagrapportene om landskap, kulturminner og kulturmiljø og friluftsliv er samstemte i at virkningene for trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) er større enn for konsesjonsgitt trasé. I konsekvensutredningen for landskap vurderes virkningene til å gi stor negativ konsekvens. Dette er

spesielt knyttet til at ledningen vil bli synlig over lange strekninger og fra store områder, spesielt i Naustdal og Jølster. Virkningene for kulturmiljø er vurdert som middels negative og er særlig knyttet til passering av kulturlandskapet øverst i Naustdal og flere stølsmiljøer særlig i Jølster. Virkningene for reiseliv vurderes som middels negativ og for friluftsliv stor negativ.

I notatet Bakgrunn for vedtak 10.06.09, skrev NVE at de visuelle virkningene på strekningen i stor grad er knyttet til kryssing av dalrommene Naustdal, Angedalen og Flugedalen for den konsesjonsgitte traseen. Dette gjelder også for den østlige omsøkte traseen, men den vil i tillegg være synlig i store deler av midtre og indre del av Naustdal, samt fra vestlige del av Jølster.

NVE er i all hovedsak enig med fagutredernes konklusjoner, med unntak av konklusjonen om at trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) sannsynligvis vil ha mindre virkninger for reiseliv enn den konsesjonsgitte. Vi konstaterer at flere var skeptiske til Sweco sin prioritering av alternativer med hensyn på reiseliv på OEDs befaring 16. august 2011. Fagutredene har valgt å legge avgjørende vekt på befolkningssenteret Førde hvor det er mest registrert reiseliv. NVE vil påpeke at traseen ikke vil være synlig fra Førde sentrum uansett valg av trasé. Det at mange turister kommer til Førde for overnatting og i forbindelse med festivaler, er dermed ikke et viktig kriterium etter NVEs mening når det gjelder å vurdere eventuelle virkninger av kraftledningen for reiselivet i området. Det blir flere steder både i fagutredningen og i mottatte høringsinnspill påpekt at reiselivsnæringen og eventuell utvikling av denne, i stor grad vil være knyttet til utmarksressurser i form av uberørt natur og utnyttelse av disse. Alternativ 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) vil i langt større grad gå gjennom områder med uberørt natur og nær Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde enn konsesjonsgitte trasé. Den østligste traseen er også den som vil bli mest synlig i vestre del av Jølster som er et satsingsområde for turisme med bl.a. skianlegg, hyttefelt og golfbane og dette støtter heller ikke Sweco sin prioritering av alternativene. NVE er derfor ikke enig i fagutreders Sweco sin konklusjon om at konsesjonsgitt trasé vil være mer negativt for reiselivsinteresser enn omsøkte 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a).

Fagutredning for friluftsliv synliggjør at konsesjonsgitte trasé vil gå gjennom lokalt viktige friluftslivsområder. Nytt østlig alternativ går gjennom områder som er registrert som viktige både regionalt og nasjonalt, og prioritering av disse hensynene fører til at fagutredene mener det østligste alternativet vil være mer negativt for friluftslivet enn konsesjonsgitt. NVE er enig i denne vektingen av friluftslivsinteresser. NVE ser imidlertid at dette er snakk om hvordan man skal vekke ulik bruk av områder og at lokalt mye brukte områder ofte kommer noe dårligere ut av en slik vekting. Høringsinnspill både nå og tidligere i prosessen har vist at konsesjonsgitt trasé vil medføre en større ryddegate gjennom et område som brukes som nærfriluftsområde gjennom hele året. Mange mennesker vil potensielt bli berørt av konsesjonsgitte løsning, men NVE står fast på tidligere vurdering om at parallellføring allikevel vil medføre en relativt liten endring sammenlignet med dagens situasjon. Dette forutsetter selvsagt at det tas tilstrekkelig hensyn til friluftsb Bruken i anleggsperioden, og det settes igjen vegetasjonsskjermer der eventuelle turstier krysser ryddebeltet. NVE har tidligere gitt vilkår om begrenset skogrydding. NVE ser at det kan være hensiktsmessig med en presisering av dette vilkåret hvor det også står at det skal fokuseres på områder hvor det er satt vilkår om kamuflering, *samt i viktige friluftslivsområder hvor traseen krysser eller går nær turstier.*

Ut i fra konsekvensutredninger, fagutredninger, befaringer og innspill, vil det konsesjonsgitte alternativet 1.0 etter NVEs vurdering, medføre mindre visuelle ulemper i landskapet og sett fra bebyggelse og friluftsområder.

Dersom trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) allikevel skulle være aktuelt ut fra andre hensyn, vil NVE gjøre en vurdering av de omsøkte underalternativene på strekningen.

Gjennom Trodalen har Statnett omsøkt alternative traseer – 2.0 langs vannet og 2.16 over fjellet øst for vannet. Statnett har prioritert 2.16 på grunn av noe rasfare langs Trodalsvatnet. Fagutredningen for landskap mener begge traseene vil medføre store negative virkninger, men prioriterer 2.16 fremfor 2.0. Fagutredningen for friluftsliv og reiseliv mener også virkningene vil være store negative og fagutredning for kulturminner og kulturmiljø at virkningene vil være middels til stort negative for begge traseer, men prioriterer 2.0 fremfor 2.16. Etter NVEs vurdering ligger trasé 2.0 bedre i landskapet enn 2.16 og vil i mindre grad være synlig ved inn- og utføring av Trodalen. I selve dalen langs vannet, vil imidlertid ledningen bli eksponert i hele landskapsrommet. NVE konstaterer allikevel at traseen over fjellet totalt sett vil være mer eksponert både fra Angedalen og Naustdalen, samt fra et større fjellparti rundt Sandfjellet. Begge traseer vil etter NVEs vurdering være negativt for friluftinteressene, men NVE mener totalt sett at alternativ 2.0 vil gi minst visuelle virkninger av de to alternativene på strekningen.

I Jølster har Statnett omsøkt tre alternativer på strekningen Moskog-Kariknausen. Alternativ 2.0 går tilnærmet parallelt med eksisterende 132 kV kraftledning til Skei frem til Hjelmbrekka før nye 420 kV vinkler mot Kariknausen. Forbi Eikås ligger denne traseen i overgangen mellom innmark og utmark. Trasé 2.12 er lagt i overkant av stølsområdene parallelt med 2.0 men i overkant mellom skogen og fjellet der vegetasjonen begynner å bli glissen. Alternativ 2.14 (med en liten variasjon ved Kariknausen 2.14.1) går langs toppen av Høgeheia og Kariknausen. Grunneierne som har uttalt seg og Jølster kommune er samstemte i at de kun kan akseptere 2.14 dersom det østligste hovedalternativet skulle bli valgt. Dette er begrunnet i at traseen skal komme lengst mulig unna bebyggelse og områder folk ferdes i, verdifull skog og områder med storfugl og hjort. Turlaget påpeker på den andre siden at 2.14 er det verst tenkelige alternativet da dette vil bli svært eksponert både fra Jølster og Angedalen, samt komme i konflikt med det lokalt viktige turområdet på Høgeheia og Eikåsniipa. Fylkesmannen har ikke prioritert mellom alternativene, mens Sogn og Fjordane fylkeskommune støtter Jølster kommune i å gå i mot alternativ 2.0.

Etter NVEs mening er alternativ 2.14 det mest synlige og eksponerte alternativet på strekningen. Kraftledningen vil bli liggende i silhuett sett både fra Angedalen og Jølster og bli synlig over et stort område både i dalene og i fjellområdet mellom dalene og nord og sør for dalene. NVE vil på tross av at det lokalt er et sterkt ønske om legge ledningen lengst mulig unna der folk ferdes, frarå å gi konsesjon til 2.14 da de visuelle virkningene vurderes som uheldige og unødvendig. Både 2.0 og 2.12 har bakgrunnsdekning og vil være mindre fremtredende i landskapet. 2.0 følger parallelt med eksisterende ledning og en trasé her vil derfor samle inngrepene. Samtidig er det relativt stor dimensjonsforskjell mellom 132 kV ledningen som er bygget med tremaster og den omsøkte 420 kV ledningen med stålmaster. Alternativ 2.12 er planlagt i et område med mindre vegetasjon og ryddebeltet blir nødvendigvis ikke så fremtredende som lenger ned i lia. Selv om kraftledningen vil bli synlig fra flere av stølsmiljøene, ligger allikevel ledningen såpass mye høyere i terrenget og med vegetasjon i mellom, at den ikke vil virke dominerende fra disse områdene. Ved en eventuell østlig trasé, mener NVE at 2.12 er det beste alternativet for strekningen mellom Moskog og Kariknausen. Det bør eventuelt vurderes vilkår om redusert skogrydding for å dempe innsynet til traseen så mye som mulig sett fra sørsiden av Vassendenområdet. Bakgrunnsdekning og lokalt ønske om å få ledningen bort fra bebyggelsen er tillagt betydelig vekt i denne vurderingen mellom alternativ 2.0 og 2.12.

Naturmangfold

Konsekvensutredningen vurderer virkningene for biologisk mangfold på at trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) som middels negative for strekningen Moskog-Angedalen og som store negative for strekningen Angedalen-Endestadvatnet. Den konsesjonsgitte traseen er tidligere vurdert til å gi

middels negative virkninger. Den oppdaterte utredningen konkluderer med at det konsesjonsgitte alternativet vil gi mindre virkninger for biologisk mangfold enn trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a).

Noen høringsparter påpeker at virkningene for biologisk mangfold ikke er godt nok utredet og at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere traseene hver for seg og sammenligne, ikke er godt nok. En konsekvensutredning er ikke en fullstendig kartlegging av alle arter og alle lokaliteter, men en fagutredning som i hovedsak baserer seg på kjent informasjon. Dette er fremlagt. Etter krav fra NVE har Statnetts fagutredere i tillegg gjennomført betydelig feltarbeid i forbindelse med utredningene.

Trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) er i all hovedsak utredet på samme nivå og samtidig med den konsesjonsgitte traseen tidligere i prosessen. Kravet fra OED om å omsøke en østlig trasé kom i november og det var da ikke mulig å gjennomføre ytterligere feltarbeid uten å forsinke prosessen. Statnett har imidlertid basert seg på tidligere utredninger, samt avholdt møter mellom grunneiere og fagutredere. I tillegg har høringene innbragt betydelig med informasjon om arter og funksjonsområder etter begge traseer. NVE mener at all informasjonen til sammen, gir tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere virkningene av en kraftledning etter de omsøkte traseene.

Begge traseene vil kunne få virkninger for biologiske verdier. Potensielle konflikter er i hovedsak knyttet til forekomst av skogsfugl og enkeltforekomster av rovfugl. NVE kan ikke se at forskjellene mellom traséalternativene med hensyn på konkrete arter eller lokaliteter, er avgjørende for valg av trasé. Fagutredningene begrunner prioriteringen av konsesjonsgitt trasé med inngrepene samles i en trasé, at traseen er kortere og at man unngår inngrepsfrie områder. NVE støtter denne konklusjonen og mener at konsesjonsgitt trasé totalt sett vil gi færrest negative virkninger for naturmangfold..

Verneområder og INON

Trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) kommer ikke i konflikt med vernede områder etter naturmangfoldloven eller plan- og bygningsloven. Alternativ 2.16 passerer Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde i en avstand på ca 300 meter på det nærmeste ved Sandfjellet og store deler av det østlige hovedalternativet går i indre del av Naustdal, nær verneområdet.

Traseen krysser Naustavassdraget som er vernet. Verneverdiene i vassdraget er knyttet til biologisk mangfold, kulturminner, friluftslivsinteresser, geologi og landbruk. Både konsesjonsgitt og nytt alternativ krysser vassdraget. Se de vurderinger NVE gjorde i kapittel 8.4.3 i notatet bakgrunn for vedtak 10.06.09 for konsesjonsgitt alternativ 1.0. Etter NVEs mening vil trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) i noe større grad enn konsesjonsgitt alternativ, kunne påvirke verneverdiene knyttet til Naustavassdraget da det flere interesser knyttet til indre del av vassdraget som er vektlagt spesielt. Det gjelder spesielt friluftslivsinteresser, villrein og kulturlandskapet i indre del av dalen.

Bebyggelse

Flere høringsparter understreker at hensynet til fastboende og bebyggelse må tillegges avgjørende vekt ved valg av alternativ. Det blir påpekt at ved konsesjonsgitt alternativ 1.0 vil det være fire bolighus som blir liggende nærmere enn 100 meter fra ledningen (tre i Naustdal og ett i Angedalen) hvorav huset ved Kvamme i Angedalen er beregnet å få elektromagnetiske felt på 0,7 mikrot Tesla. Tre fritidsboliger ligger nærmere enn 100 meter fra senterlinjen. Statnetts oversikt over boliger går 100 meter ut fra senterlinjen fra planlagt ledning i tråd med krav fra NVE. Grimseth påpeker feil i oversendte kart og at flere boliger og fritidsboliger ikke er inntegnet på disse kartene. Økonomisk kartverk oppdateres ikke årlig og det kan derfor forekomme avvik i kartmaterialet sammenlignet med faktiske forhold. Statnett har imidlertid oppdatert registeret sitt innenfor 100 meters sonen og her er kartverket og opplysningene korrekte. De påpekte boligene og fritidsboligen ligger lenger unna

planlagt ledning og er dermed ikke spesielt nevnt. NVE har tidligere vurdert forholdet til bebyggelse til å være akseptabelt sett ut fra den helhetsløsningen som ble konsesjonsgitt. NVE kan ikke se at det fremkommer nye opplysninger som endrer denne vurderingen.

Trasé 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) vil være synlig for langt flere husstander enn den konsesjonsgitte traseen, men ingen bolighus vil ligge nærmere enn 100 meter fra kraftledningen. Nærmeste hus ligger ca 165 meter fra senterlinjen ved Haugen i Angedal. Det ligger en fritidsbolig ca 45 meter fra ledningens senterlinje ved nordøstre del av Langevatnet i Flora kommune.

Konklusjon

Vi konstaterer at det er lokal og regional uenighet om hva som totalt sett vil gi den beste løsningen. Jølster og Førde kommuner, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Turlaget støtter konsesjonsgitte trasé med ekstra vilkår. Naustdal og Flora kommune, samt Sogn og Fjordane fylkeskommune går inn for den østligste traseen. Vi registrerer at Naustdal kommunestyre er delt i saken og at vedtaket ble vedtatt med 11 mot 10 stemmer. Nesten alle fagutredningene mener at virkningene av det østligste alternativet er større enn ved å velge det vestlige.

Etter NVEs mening vil ikke utfordringene med hensyn på bebyggelse og ledningens synlighet bli mindre ved å velge den østligste traseen da langt flere vil se denne traseen enn den konsesjonsgitte. For de boligene som ligger nær konsesjonsgitt trasé vil konsesjonsgitt trasé i liten grad føre til endring av dagens situasjon da eksisterende 132 kV ledning kables over Naustdal. Det er kun huset ved Kvamme i Angedal som får beregnede elektromagnetiske felt over utredningsgrensen og eksisterende 132 kV ledning vil som i dag, være den ledningen som går nærmest huset.

NVE kan ikke se at det fremkommer ny informasjon eller synspunkter i den fremlagte tilleggssøknaden med fagrapporter eller i høringsinnspillene, som tilsier at NVE skal forandre synspunkt fra de vurderinger som ble gjort da NVE ga konsesjon til alternativ 1.0 i juni 2009. NVE mener at alternativ 1.0 totalt sett vil medføre færrest negative virkninger for lokalmiljø og samfunn. Vi er enig i enkelte høringsparters innspill om at forskjellen mellom alternativene isolert sett ikke er så klare som enkelte av fagrapportene tilsier, men NVE mener at prinsippet om å samle inngrepene i området og få kortest mulig trasé må tillegges avgjørende vekt på denne strekningen. Bygging etter 1.18-2.0 (2.16)-2.0 (2.12/2.14/2.14a) vil medføre en merkostnad på 15-20 millioner kroner da traseen er 8-9 km lengre enn alternativ 1.0. Da er også merkostnaden ved å kable eksisterende 132 kV kraftledning inkludert i kostnaden for alternativ 1.0. NVE kan ikke se at det foreligger gode argumenter for å gå inn for en trasé som er lenger enn nødvendig, og viser for øvrig til den vurderingen vi gjorde av alternativ 1.0 i Bakgrunn for vedtak 10.06.09.

Vurdering av eventuelle nye vilkår

Førde kommune har i sitt bystyrevedtak krevd ytterligere vilkår om kabling av eksisterende kraftledninger ved opprettholdelse av konsesjonsgitt alternativ (som de går inn for). Det gjelder eksisterende 132 kV kraftledning ved kryssing av Angedalen med kabling av eksisterende ledning til Tefre transformatorstasjon. NVE mener at konsesjonsgitt løsning med parallelle ledninger vil medføre en akseptabel traséløsning ved kryssing av Angedalen ved Kvamme selv om den totale visuelle virkningen selvsagt blir større med to ledninger i stedet for en sett fra det nærmeste huset på Kvamme, de nærmeste gårdsbrukene og i Flugedalen. Det er ikke nødvendig å kable 132 kV ledningen for å få plass til en ny 420 kV ledning. NVE ser ikke grunnlag for å sette vilkår om kabling av eksisterende 132 kV kraftledning ved kryssing av Angedalen. NVE er kjent med at lokale og regionale nettselskap i området i fremtiden tenker mulig omstrukturering og sanering av eldre nett på 66 kV spenningsnivå.

Det går i dag også en 66 kV ledning fra Moskog til Tefre transformatorstasjon. Ved fremtidig omstrukturering av nettet i området, har Sunnfjord Energi muntlig sagt at det er sannsynlig at denne vil bli sanert. Dette vil spesielt forbedre den visuelle situasjonen i Flugedalen og samle ledningene på et sted.